

GALE

9-10

LETNIK XXIX.
1982-1983

NARODNA IN STUDIOŠKA
KNJIZNICA TRŠK

LETNIK XXIX. - 1982-83
MAJ - JUNIJ 1983
ŠTEVILKA 9-10

V S E B I N A

Danilo Gorinšek: Redovanje	241	Šport: Mario Šušteršič: Naučimo se plavati	273
Vojan T. Arhar: Kres	241	Neža Maurer: Kdo kriči?	274
Kajetan Kovič: Moj prijatelj Piki	242	Novosti na knjižni polici: Marij Čuk: Knjige za sončne poletne dni	275
Miha Matè: Oživljeno ogledalo	244	Šolarji pišejo	276
Jožko Lukež: Sreča na štirih kolesih	246	Meta Rainer: Nekaj je narobe	278
Nove Galebove naslovnice	251	Zapojmo veselo: Ludovika Kalan: Maj-ski dežek	281
Miroslav Košuta: Deček na obali	252	Danilo Gorinšek: Sončni žarki	282
Meta Rainer: Maj - junij	252	Vojan T. Arhar: Pesem o dežju	285
Olga Petelin: Zvita lisica	253	Urèdnikova beležnica	287
L. A.: Ludovika Kalan	254	Za spretne roke: Vera Poljšak: Jadrnica	3. stran platnic
Tone Seliškar: O muli, ki je šla na sol	255		
Niko Grafenauer: Vrtnar	257		
Neža Maurer: Pajek	257		
Franček Rudolf: Cirkus	258		
Vojan T. Arhar: Po želji	260		
Vlado Firm: Pajek in maček	261		
Kotièek za najmlajše: Vera Poljšak: Petelin čuvaj	262	Ilustracije za 10. številko Galeba so naredili: Milko Bambiè (str. 253); Marjanca Jemec - Božič (str. 260, 285); Marjeta Cvetciko (str. 241, 261, 264, 274, 282); Leon Koporc (str. 257, 267, 278); Božo Kos (str. 247, 249, 252, 256); Jasna Merkù (str. 257); Borut Peçar (str. 245, 259); Jelka Reichman (str. 242, 243); Bine Rogelj (str. 241, 252); Magda Tavčar (str. 262, 263, 268, 3. str. pl.).	
Lev. N. Tolstoj: Lisica, bolhe in volk	263		
Sestra Muca: Utrinki s taborjenja	264		
Stana Vinšek: Šaljivka	265		
Poskusimo tudi mi: Vera Poljšak: Lepljenka	267		
Podobe iz preteklosti: Lojze Abram: Herman Potoènik, poèetnik vesoljskih raziskav	268		
Slike iz narave: Marinka Pertot: Šmanica	269	Priloga: Taborniki »Rodu Modrega vala« - besedilo: Mojca Švab, slike: razni.	
Mala diskoteka: Govoreèi mlinčki	270		
Iz naših šol: Poimenovanji slovenskih šol v Devinu in Rupi	271	Naslovna stran: Nadja Piščanc, 5. r. OŠ »Bazoviški junaki« ROJAN.	
	272		

Meseènik (10 številk) — Izdaja: Založništvo tržaškega tiska, Trst — Glavni in odgovorni urednik: Lojze Abram — Uredništvo: Ul. G. Amendola 12, 34134 Trst, tel. 415534 — Uprava in ekspedit: Ul. dei Montecchi 6, 34137 Trst, tel. 795873, 794672 — Tiska: Graphart, Ul. D. Rossetti 14, 34126 Trst, tel. 772151 — Posamezna številka: 1.200 lir, dvojna: 1.700 lir, naroènina: 8.000 lir

Galeb je registriran na sodišču v Trstu pod štev. 158 od 3. maja 1954

Galeb je vèlanjen v zvezo periodičnega tiska USPI (Unione Stampa Periodica Italiana)

Danilo Gorinšek

Ilustr.: Marjeta Cvetko

REDOVANJE

Uèitelji redujejo uèence in uèenke, petice enim dajejo, a drugim tudi — enke...

Če svoje bi poèitnice uèenci redovali, gotovo iste rede bi poèitnicam dajali!

Saj če poèitnice so odliène, uèence le razveselé, potem zaslужijo, da tudi petico vsekakor dobé...

Poèitnice pa brez veselja, kjer pustih dni je na pretek, poèitnice na moè so slabe, zato dobé naj — masten cvek...

Vojan Tihomir Arhar

Ilustr.: Bine Rogelj

KRES

Mirna, tiha je dobrava, mesec kriv po nebu plava.

Kakor kralj se zdi nocoj, svetlih zvezd ga spremila roj.

Vse že spijo travne bilke, ko kresnice vžgo svetilke.

Raj zaèno, razkošni ples, na èarobni praznik kres.

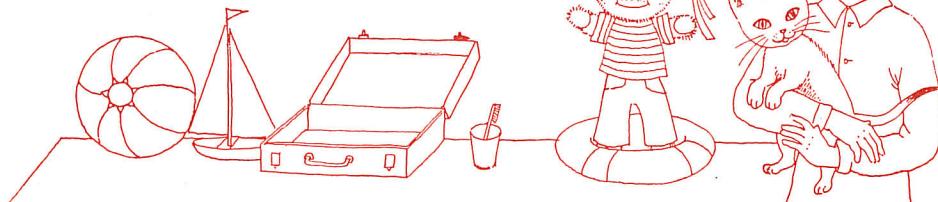
MOJ PRIJATELJ PIKI

Piki gre na počitnice

Šola je končana. Piki nima nobene enke, nobene dvojke, nobene trojke, niti nobene širke, ampak same čiste petke. Takšnega medveda bi težko našli celo v živalskem vrtu, kaj šele kje drugje. Ampak Piki je Piki, znameniti medved.

Zdaj bomo šli na počitnice. Učitelj je sklenil, da bo vzel s seboj tudi Pikija. Lani smo ga pustili doma, pa mu je bilo dolgčas. Ampak lani je bil Piki še predšolski medvedek, takšni pa se radi zgubijo in padejo v morje. Letos je seveda drugače. Letos je že pravi fant in z učiteljem sva mu kupila medvedji kovček, v katerega zdaj spravlja svojo medvedjo prtljajo.

Seveda bodo šli na počitnice tudi drugi medvedje. Niso sicer vsi takšni odličnjaki kot Piki, a popravnega izpita nima nobeden. To pa je glavno. Učitelj me je prepričal, da zaradi njih ne bo treba najeti posebnega avtobusa, ampak da bodo čisto zadovoljni s prtljažnikom na strehi našega tisočtristo. »Pa naj bo,« sem rekel, saj mi kaj drugega tudi ni preostalo.

Ampak učiteljevim zahtevam še zmeraj ni konca. Komaj sem popustil zaradi medvedov, že mi pravi, da

bi morali vzeti s seboj tudi mačko. Odločno sem proti.

Učitelj me pogleda: »Si že pozabil, kako je bilo lani?«

»Ne,« pravim, »dobro vem, da je padla v tēr in da smo jo potem teden dni prali v terpentinu. Zaradi mene pa lahko skoči tudi v goreči spirit, če je tako trapasta, ampak na morje ne bo šla. Pri priči jo boš odnesel k sosedovim.«

Medtem ko sva midva razplavlja- la, je Piki skrbno polnil svoj kovček. Vanj je zložil perilo, sandale, plavalni obroč, majhno jadrnico, balinčke in novo, svetlo zeleno zobno ščetko. Potem si je oblekel mornarsko majico, si nataknil dolge, snežno bele hlače in se pokril s kapitansko kapo.

»Manjkata ti samo še lesena noga in črn trak čez oko, pa bi bil pravi gusar,« je rekел učitelj.

»Kaj pa pipa?« sem rekел.

»Pametni gusarji ne kadijo,« je rekел učitelj s poudarkom, »ker vedo, da je tobak škodljiv.«

»Aha, saj res,« sem zamomljal in potlačil cigaretno škatlico globoko v zep.

Naslednje jutro smo sedli v avto in se odpeljali. Če štejem tudi medvede, nas je bilo kar precej, vendar se nismo stiskali. Kapitan Piki je sedel na sprednjem sedežu pri učitelejvi mami in po vojaško pozdravljal nasproti vozeče avtomobile. Vozniki so mu odzdravljali in neka opica mu je celo vrgla poljubček.

Zdaj smo na morju. Piki je zelo zadovoljen. Z učiteljem lovita ribe. Resda še nista nobene ujela, ampak to ni važno. To še pride. Veselimo se sonca, slane vode in sladoleda ter pišemo razglednice. Eno, dragi bralci, pošiljamo tudi vam. Ko jo bo ste prejeli, boste videli, da se je v desni spodnji kot razločno podpisal

VAS

PIKI

Oživljeno ogledalo

V predstobi, nad omarico, na kateri je stal zeleni telefon, je viselo lepo, belo ogledalo. Vsako jutro se je pred njim ustavljal mamica, si popravljala lase, se ličila in potem odhitela v službo. Tudi očka se je včasih ustavil pred njim in to zlasti tedaj, ko se je urezal pri britju in si potem ranjena mesta lepil z obliži. Tedaj je bil ponavadi slabe volje in mali Urban se ga ni upal ogovoriti. Mamico je pa le povprašal:

»Kaj delaš, mamica?«

»Urediti se moram za službo.«

»Kako za službo? Zame si najlepša mamica.«

»Pa vseeno se moram urediti, med ljudi ne smem iti neurejena, nepočesana in zanemarjena. In to še zlasti zjutraj, ko začenjam nov dan.«

»Tudi jaz nisem zanemarjen, mane? In očka tudi ne, čeprav se je urezal pri britju?«

»Tudi ti nisi zanemarjen. Lepo si umit in počesan, pravi junak, da mu ni para.«

»Daj mamica, dvigni me pred ogledalo, da se bom videl, če sem res takšen.«

Mamica ga je dvignila in mali kratkohlačnik se sprva kar ni mogel nagnedati.

»Sem to res jaz?«

»Seveda si,« mu je odgovorila mamica.

»Čist sem in počesan in tudi živ sem,« je modro ugotovil.

»Seveda si živ, kakšen pa naj bi bil?«

»In ogledalo, je tudi ono živo?«

»Tudi ogledalo je živo. Vedno znova oživi, kadar se pogledamo vanj.«

»Se zna tudi smejati?«

»Tudi smejati se zna, če smo le dobre volje.«

Urban je razpotegnil svoje ustnice, potem pa na široko razprl svoje mlečne zobe. Ogledalo se je kar treslo od njegovega smeha.

»Pa res, pa res,« je veselo vzkliknil. »Saj je kot človek. Če si slabe volje, se joka, če si dobre, se smeje, in če si umazan, je tudi ogledalo umazano, mar ne, mamica?«

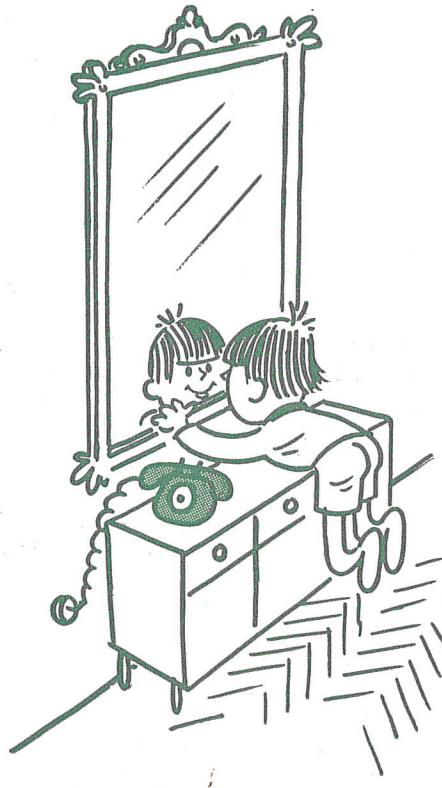
»Res je tako, Urban. Prav imaš, ogledalo je kot človek. Pokaže tudi našo notranjost.«

»Kaj pa je to naša notranjost?«

»To so naša občutja: žalost, veselje, razočaranje...«

»Nas ogledalo lahko tudi razočara?«

»Ne, ogledalo nas ne more razočarati. Razočara nas lahko le človek. Ogledalo te pokaže takšnega, kakršen si tisti trenutek, ko se pogledaš vanj.«

»In če se delamo vesele, v resnici pa smo žalostni?«

»Potem smo poskusili prevarati samega sebe. Mi pa s tem nismo prav nič drugačni.«

»In ogledalo, smo tudi njega prevarali?«

»Ne, tepček, njega nismo prevarili. Pokazalo nas je takšne, kakršni stojimo pred njim. Dobre ali slabe volje, razkuštrane ali urejene, čiste ali umazane...«

»Veš kaj, mamica, jaz tudi ogledala ne bom prevaral. Pred njim bom vedno takšen, kakršen sem v resnici.«

»Tako je tudi prav,« mu je dejala mamica. »Vedno bodi takšen, kakršen si v resnici. Boš videl, tudi ogledalo te bo imelo takšnega najraje.«

Od tedaj je preteklo že nekaj časa. Mamica in tudi očka sta morala Urbana odslej vsaj trikrat na dan dvigniti pred ogledalo, da se je lahko pogledal vanj. Nekega dne pa je veselo vzkliknil:

»Mamica, mamica, vidim se, v ogledalu se vidim!«

»Kaj, da si že tako zrasel?« se je začudila iz kuhinje mamica.

»Seveda sem. Zrasel sem, do ogledala sem zrasel! Pridi me pogledat!«

»To pa res moram videti,« je dejala mamica in odhitela proti predstobi. Toda že na sredi poti jo je zaustavil močan trušč, ki se je že v naslednjem hipu spremenil v močno žvenketanje.

»Urban, moj Urban, se ti je kaj zgodilo...« je prestrašeno zavpila mamica in se zazrla med koščke razbitega ogledala.

»Joj, joj,« je zahlipal Urban. »Rabil sem ga. Nisem hotel, res nisem hotel, mamica! Le za spodnji rob sem se prijel in hotel poskusiti, če ga dosežem. Pa se je izmuznilo in se sesulo.«

»Nič hudega, nič hudega, da si le cel in živ,« ga je pričela tolažiti. Urban pa se še dolgo ni mogel umiriti. Tresel se je po vsem telesu in le počasi je prihajal k sebi. Končno se je le zazrl v črepinje pri nogah in začuden vzkliknil:

»Mamica, poglej, še vedno je živo. V vsakem, prav v vsakem koščku se vidim!«

»Seveda se vidiš, moj veliki fant,« mu je dejala mamica in hitela pospravljati črepinje s poda. Čarobnost razbitega ogledala je izginjala v njeni smetišnici in vedela je, da odslej ne bo nikoli več slišala:

»Mamica, prosim te, dvigni me k ogledalu!«

Sreča na štirih kolesih

MLADINSKA SLUŠNA IGRA

O s e b e :

Komandir
Dežurni
Miličnik
Dekletce
Oče
Mama
Drugi Miličnik
Igro je treba samo primerno zvočno opremiti!

TRKANJE NE VRATA

Komandir: Naprej. (koraki)

Miličnik: Spet nove prijave o poškodbah avtomobilov, tovariš komandir!

Komandir: Kako spet?

Miličnik: Izpraznjene zračnice, avti pomazani z apnom, risi po avtomobilih s kamnom ali žebanje konico.

Komandir: Torej tako, kot včeraj, kot že pred tednom dni?

Miličnik: Da, tovariš komandir!

Komandir: Za vraga, še s temi otročarji se moram ubadati. Izpraznjene zračnice, apno, risi na avtomobilih. Najbrže gre za kakega slaboumneža!

Miličnik: Dospel je tudi dopis zavarovalnice, ki nas prosi, naj ukrenemo kaj proti temu.

Komandir: Že prav. Potrebno bo povečati nočno službo v mestu. Jutri me spomni.

Miličnik: Da, tovariš komandir.

Komandir: (vzdihne) Grem. Domov grem. Dovolj bo za danes! Dobro naloži peč, hladno bo.

Miličnik: Da, bom, tovariš komandir.

TRKANJE NA VRATA

Komandir: Le kdo je zdajle, tik pred mojim odhodom domov? Naprej!

Dežurni: (živahnno) Tovariš komandir, našli smo jo!

Komandir: Koga?

Dežurni: Tisto, ki je poškodovala avtomobile.

Komandir: Ženska torej?... Kar ti opravi. Pozno je že. Sestavi zapisnik, jutri ga bom pregledal.

Dežurni: Otrok je, tovariš komandir.

Komandir: Otrok? (po odmoru) Jasno, saj bi bil lahko že prej mislil, da je bil otrok. Kdo drugi pa bi počel takšne stvari... Tode ob tej uri in ob tem vremenu... Privedi jo.

Dežurni: (gre k vratom in jih odpre) No, vstopi, punca!

KORAKI, KI SE PRIBLIŽUJEJO

Komandir: Si iz Ljubljane?

(molk)

Komandir: Kje ste jo našli?

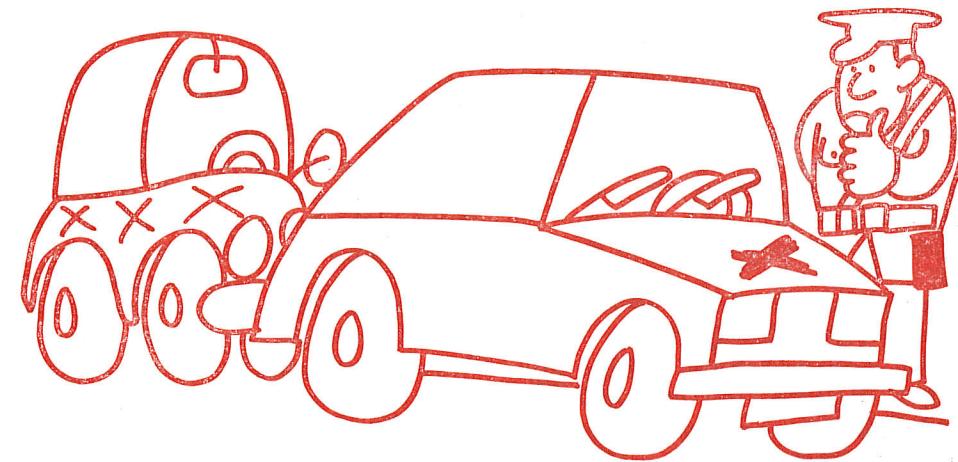
Dežurni: Vršil sem službo na Prešernovi, tovariš komandir, ko sem zapazil tega otroka. Malo čudno se mi je zdelo, ko je bila tako sama, saj je bila ura že deset, zunaj pa je deževalo in mrzlo je. Ta punca pa kar tako brez plašča in sama... Pa sem jo ubral počasi za njo. Nekaj se mi ni zdelo prav. Čez čas se je začela ozirati, zato sem zavil v temo kostanjev. Približala se je avtomobilu, pogledala na vse strani, pa nekaj potegnila iz aktovke in oplazila avto. Takoj sem vedel, da je nekaj narobe in začel sem teči proti njej. Zagledala me je in zbežala, kolikor so jo noge nesle. Ko sem prišel do avtomobila, sem takoj videl, za kaj gre. Šele pri spomeniku sem jo ujel. To je vse.

Komandir: Že prav, hvala! Lahko greš... Sedi punca!

PREMIKANJE STOLA

Komandir: Vsa premočena si, še prehla- dila se boš.

(molk)

Komandir: Po pravici boš povedala! Ali boš?

(molk)

Komandir: No, zakaj si pomazala tisti avto? (po premoru) Kdo ti je ukazal, da ga pomažeš?

Miličnik: Trmasta si! Odgovori, zakaj si to storila.

Komandir: (po premoru, dobrohotno) Boj je, če poveš. Poglej, tukaj imamo vrsto prijav. Risala si s kamni po avtomobilih, jih mazala z blatom in apnom, praznila si guome. Zakaj?

Miličnik: (po premoru) Torej jo bomo zaprli, kajne tovariš komandir?

Komandir: Zaprli, zaprli!

Dekletce: (prestrašeno, zašepeče) Zaprli?

Komandir: Seveda, kdor ne govori resnice, ali pa molči, ga zapremo.

Dekletce: (trmasto izbruhne) Potem, potem me zaprite! Zaprite me k očku!

Komandir: K očku? H kakšnemu očku?

Dekletce: K očku, k mojemu očku, saj ste tudi njega zaprli! (bruhne v jok)

Komandir: Prinesi čaj, vsa je prezebla. Na, tu imaš robec, pa si obriši solze in nos. Gotovo te zebe? Prinesli ti bomo čaja!

Dekletce: (proseče) Toda jaz moram domov. Mičica me čaka.

Komandir: Kdo je Mičica?

Dekletce: Moja setrica, leta in pol je starca, kmalu se bo zbudila... Datu jo moram na kahlico. (proseče) Pustite me domov. (Začne ihteti)

Komandir: Odšla boš, ko boš vse po pravici povedala. No, zakaj so zaprli očeta? Povej!

Dekletce: Zaradi avta. Mama je rekla, da je vsega kriv tisti prekleti avto.

Komandir: Prioveduj, vse mi povej!

Dekletce: (po premoru) Po bom potem lahko šla domov?

Komandir: Če boš po pravici povedala... bomo videli... No, si že pridna. Zdaj pa povej, zakaj je avto vsega kriv?

Dekletce: Nekega večera je prišel očka ves razburjen domov.

DRUGI SLUŠNI PROSTOR, ODPIRANJE VRAT, NAGLI KORAKI

Oče: Ana, Ana, kupil sem ga. Avto sem kupil. Rekel je, da je še malo vožen. Ali ni imenitno?

Mama: Torej si ga le kupil, te je le pregovoril. Rabljen avto je.

Oče: Dobro ohranjen je. Nikar zdaj ne godrnjak. Končno imamo avto!

Mama: Mar bi malo počakal, dokler bi imeli kaj več denarja. Lahko bi potem kupil fička na obroke.

Oče: Fička, fička, prava reč. Kupil sem dober, velik avto. Pridi ga pogledat. Spodaj stoji.

Dekletce: Odšla sta pred hišo, kjer je stal avto. Bil je lep, vsaj meni se je tak zdel. Ves se je svetlikal v večernem soncu. Stala sva z Mičico ob oknu in ga občudovala. Končno bomo tudi mi imeli avto. In vozili se bomo. To bo lepo. Čez čas sta se vrnila očka in mama, ki sta si šla ogledat avto.

Oče: No, kaj sem ti pravil. Ali ni imeniten?

Mama: Lep je, res je lep. Koliko pa stane? Malo velik se mi zdi.

Oče: Velik, velik. Štirje smo. Ne bomo se tlačili v majhen avto. Otroci rastejo.

Mama: Koliko si ga plačal? Kako si se pogodil za ceno?

Oče: Nikar ne bodi sitna. Nekaj sem madal na račun. Ostalo pa mu bom plačeval mesečno. Nekaj posojila bom dobil na banki...

Mama: Torej misliš jemati posojilo, kako bomo pa živel? Vse postaja dražje. Spet so povišali ceno mesu in...

Oče: Nikar spet ne sitnari, bomo že kako zvozili. (po premoru) Mislil sem, da bi spet šla v službo.

Mama: V službo? Pri dveh otrocih?

Oče: Večja tako hodi v šolo, Mičico pa bi dala v otroške jasli.

Mama: Tako si torej računal, na moje breme in na breme otrok si si omislil velik avto. Pa ali veš, da tudi jasli niso zastonj?

Oče: Tudi ti imaš dolžnost skrbeti za družino. Mar misliš, da bo vse breme slovelo vedno na meni?

Mama: Še nikdar mi tega nisi očital. Zdaj pa... Uh, kako si grd!

Oče: Pred otroki se vendar ne bova prepirala. Metka in Mičica, spravita se spat!

Dekletce: (prioveduje) Tisti večer sem prvič v življenu odšla v posteljo, ne da bi me kdo spremil. Mičica, ki je ležala v svoji posteljici, je kmalu zaspala. Jaz pa sem dolgo v noč razmišljala o našem lepem avtomobilu, ki sem ga videla z okna in ki se mi je zdel res imeniten. Potem sem končno zaspala in zdelo se mi je, kot da se vozim

v velikem rdečem avtomobilu, ki divje drvi po cestah...

Komandir: Pripoveduj, še pripoveduj, dekle.

Dekletce: Zaradi avta je morala mama v službo. Zaradi avta je oče delal nadure, zaradi avta je padla name skrb za sestrico. Zaradi avta sem jo morala voziti v otroške jasli, zaradi avta sem morala obedovati v šolski menzi, zaradi avta mi mama ni kupila zimskih čevljev, zaradi avta sta se očka in mama prepričala, zaradi avta...

Komandir: Pomiri, pomiri se, punčka!

Dekletce: (obtožujoče) Drugi dan, ko smo dobili avto, sem prvič odšla v šolo, ne da bi me mama počesala in vprašala, če imam vse, kar potrebujem. Nikoli prej nisem odšla v šolo, ne da bi mi mama obljudila, da bo držala figure, če bom vprašana. Tisti dan pa... Hitela sem na avtobusno postajo pa, oh... spomnila sem se, da mi mama ni dala denarja za vožnjo. To je bilo prvič, da je na to pozabila. In tudi malice mi ni dala...

Komandir: (zase) Ti ubogi otrok...

Dekletce: Tudi očka se je spremenil. Nikoli ni imel časa. Prej je vsako jutro, preden je odšel v službo — veste, moj očka je računovodja — pokukal k meni in Mičici v sobo. Videla sem ga skozi priprte oči in zdelo se mi je, da sem Sneguljčica iz povesti, ki čaka svojega princa, da jo prebudi. Očka mi je večkrat pravil, da je Sneguljčica tako dolgo spala, dokler ni prišel princ in jo prebudil. Od tistega dne pa je oče na naju z Mičico popolnoma pozabil.

Komandir: Kar povej, vse povej!

Dekletce: Jedla sem v šolski menzi. Mama se je pozno vračala domov. Vedno je bila utrujena in nič več se ni pogovarjala z menoj kot nekoč. Naša punčka, naša Mičica pa je bila vedno bolj živa in vsak popoldan sem jo morala voziti na sprehod. Tudi očka je jedel zunaj in prihaljal pozno ponoči domov. Nekoč sem slišala njegove glasne korake, slišala sem, kako sta se z mamo sporekla zaradi denarja. Strah me je bilo in zato sem se pokrila, toda tudi sko-

zi odejo sem slišala, kako je mama vpila: pijanec, pijanec... Dolgo nisem mogla zaspasti. Oče se je zaprl v sobo, mama pa je jokala v kuhinji...

ODPIRANJE VRAT IN KORAKI

Miličnik: Tovariš komandir, prinesel sem čaj.

Komandir: No, le pij, punčka... Je dober?

Dekletce: Mhm... Ali tudi očku dajete tako dober čaj?

Komandir: Kako tvojemu očku?

Dekletce: Ali ga niste zaprli?

Komandir: Ali je zaprt? Povej, vse mi povej!

Dekletce: Neko nedeljo smo se z avtomobilom odpeljali k stari mami. Na lepem pa se je začelo iz avtomobila močno kaditi. Očka je ustavil in pogledal...

ROPOT AVTOMOBILA, KI SE USTAVLJA

Mama: Za božjo voljo, kaj je, kaj je?

Oče: Nekaj s to preklete mašino ni v redu.

Mama: Poglej, poglej! Otroci, hitro iz avtomobila. Nekaj se je zgodilo.

ODPIRANJE AVTOMOBILSKIH VRAT

Mama: Moj bog, kako se kadi!

Oče: Kaj za vraga se je zgodilo.

Mama: Ustavi koga, naj ti pomaga. Tu vendar ne moremo ostati.

Oče: Ko bi le vedel, kaj je!

Mama: Tamle gre milica. Ustavi jo, ustavi.

AVTOMOBIL, KI SE PRIBLIŽUJE IN USTAVLJA

Oče: Lepo vas prosim, poglejte, nekaj se mi je zgodilo. Naenkrat se je pričelo kaditi iz motorja, pa ne vem, kaj je. Ali bi mi lahko kaj pomagali, kaj svetovali?

Drugi miličnik: Pogledam lahko, poglejam. Popravil vam bo pa kdo drug. Odprite pokrov avtomobila.

ODPIRANJE POKROVA

Drugi miličnik: Ph, koliko dima. Najbrž se vam je vžgal motor. S temle vozilom že ne boste mogli napraj.

Oče: Kako, da ne?!

Drugi miličnik: Zaribal se je motor, kot vse kaže. Koliko časa pa imate tale avto?

Oče: Nekaj mesecev.

Drugi miličnik: Star letnik je. Mnogo je prevožen, pa je dotrel.

Očka: Kako dotrel?

Drugi miličnik: Končal je svoje. Mogoče se bo še dal popraviti.

Mama: Saj sem ti rekla, star avto kupuješ, namesto da bi kupil kaj novega!

Oče: Molči zdaj... Ali nam lahko kaj pomagate. Iz Ljubljane smo.

Drugi miličnik: Avto boste pustili tukaj, jaz pa vas odpeljem do prve avtobusne postaje. To je vse, kar lahko naredim za vas.

Mama: Pridita, Metka in Mičica!

Dekletce: Ali že gremo domov?

Mama: Molči zdaj in stop!

Oče: Kakšna smola, preklet!

AVTOMOBIL ODPELJE

Dekletce: Tako smo ostali brez avtomobila. Doma je bilo vedno huje, mama in oče sta se vedno kregala in nekoč... nekoč...

Komandir: No, povej, kar povej.

Dekletce: (govori pretrgano) Očeta nekoga dne ni bilo domov. Tudi ponoči ne. Vprašala sem mamo, kje je očka, pa mi ni odgovorila. Šele, šele...

Komandir: Kar nič se ne boj. Povej, povej...

Dekletce: V šoli sem se sprla s sošolko, ta pa me je udarila v obraz in mi rekla, da sem tatica. Zlasala sem jo, ona pa je vplila: hči tatu, hči tatu... tvoj oče je tat, tat... Zbežala sem domov in čakala mamo...

Komandir: Pomiri se, otrok!

Dekletce: Počakala sem mamo, in ko je prišla, sem jo vprašala.

SPREMENBA SLUŠNEGA PROSTORA

Dekletce: Mama, je res, da sem hči tatu, je res?

Mama: (zavpije) Kako si upaš? Kako govorиш o svojem očetu? Zaprla te bom v kopališče, da si boš zapomnila.

Dekletce: Mama, je tudi Mičica hči tatu?

Mama: (prične jokati) Moj bog, kako pa govorиш o svojem očetu, saj ni kradel, samo zmotil se je v računih. V službi mora dosti računati, saj je knjigovodja.

Dekletce: Lažeš mama. Zaprli so ga, zato ga ni več domov.

Mama: (v joku) Vsega je kriv tisti prekleti avto!

SPET SPREMENBA PROSTORA

Dekletce (močno zaihti).

Komandir: In zato si začela mazati in kvariti avtomobile?

Dekletce: (skozi solze) Ja, ja, ja...

Komandir: (tihio) Tega ne bi smela, ne bi smela, punčka.

Dekletce: (skozi solze) Kajne, da moj očka ni tat?

Komandir: (po premoru) Če bi ti v šoli pri računstvu kaj slabu izračunala, kaj bi bilo?

Dekletce: (zajeclja) Dobila bi slab red.

Komandir: No, vidiš, tako je bilo tudi s tvojim očetom. Slabo je računal, pa je dobil slabu oceno. To se lahko vsakemu v življenju pripeti.

Dekletce: (po premoru) Ali res?

Komandir: Zdaj pa bova šla k tvoji mami.

Dekletce: (prestrašeno) Ne, prosim, ne k mami. Jezila bi se. Domov moram, še preden pride mama. Mičica čaka...

Komandir: (se nasmehne) A tako... Mičica! Pa mi oblubiš, da ne boš več mazala in kvarila avtomobilov?

Dekletce: (prepričevalno) Ne bom več. Častna beseda.

Komandir: Veš avtomobili niso krivi, kriji so ljudje... No, videli bomo, če boš držala besedo. (pozvoni)

Miličnik: Klicali ste, tovariš komandir.

Komandir: Vrzi te prijave v koš... in načrti avtomobil. Pridi punca, peljala se bova domov.

KORAKI, KI SE ODDALJUJEJO, NATO ROPOT AVTOMOBILSKEGA MOTORJA, KI SE ČEZ ČAS USTAVI

Komandir: Dospeli smo, saj si tukaj doma, kajne?

Dekletce: Da, tu sem doma. Tamle, v četrtem nadstropju.

Komandir: Tamle pa so nove zgradbe in tamle apnenica. Tam si jemala apno, kajne?

Dekletce: Ja, ja.

Komandir: Pa saj ne boš več, kajne?

Dekletce: Ne, oh ne!

Komandir: Zdaj pa le pojdi, da ne bo tvoja sestrica mokra. In ne pozabi, da si mi dala častno besedo!

ODPIRANJE AVTOMOBILSKIH VRAT IN KORAKI, KI SE ODDALJUJEJO

Komandir: Uh, kako je stekla! Sedaj pa me odpelji odmov.

Miličnik: Da, tovariš komandir!

VŽIG AVTOMOBILSKEGA MOTORJA, ČEZ ČAS

Komandir: Vedno več avtomobilov je. Poglej, koliko jih стоji ob pločnikih.

Miličnik: Tudi jaz, tovariš komandir...

Komandir: Kaj?

Miličnik: Tudi jaz sem naročil avto, kmalu ga dobim. Vsi pravijo, da je to sreča.

Komandir: Sreča? Eh, da takšni smo. Hm da, takšni. Neprestano po čem hlepimo. Danes se temu pravi hladilnik, jutri pralni stroj, pojutrišnjem televizor, potem avtomobil, pa hiša, potovanja in tako dalje. Brez miru in brez zadovoljstva smo. Čim je ena želja uresničena, že izgubi svojo vrednost, že stremimo za čim večjim, lepšim, popolnejšim.

Miličnik: Ali ni to sreča?

Komandir: (vzdihne) Eh, da, sreča, sreča na štirih kolesih.

ROPOT MOTORJA SE POLAGOMA OD-DALJUJE KONEC

Nove Galebove naslovnice

Napočil je čas objave izida nagradnega natečaja za nove naslovnice Galeba, ki stopa v jubilejni trideseti letnik.

Tudi letos so se šolarji izkazali s svojo pridnostjo in umetniško žilico. Uredništvo so poslali 179 izvirnih, domiselnih in slikovitih osnutkov. Le redki so bili taki, ki so ponavljali nekatere zamisli iz prejšnjih letnikov.

Ocenjevalna komisija ni imela lahkega dela. Treba je bilo izbirati in še izbirati, tudi v skladu s pravili natečaja. Končno je padla odločitev za osem osnutkov, ki ponazarjajo časovno obdobje izhajanja Galeba.

Avtorji izbranih osnutkov so:

DIMITRIJ KRIŽMAN, 4. r. OŠ »France Bevk« - OPĆINE,
TATJANA SIVIZ, 2. r. OŠ »Bazoviški junaki - ROJAN,
IRINA VITEZ, 1. r. OŠ »Fran Saleški Finžgar« - BARKOVLJE,
KATJA VODOPIVEC, 1. r. OŠ »Fran Saleški Finžgar« - BAR-KOVLJE,

SERENA PERIC, 5. r. OŠ »Virgil Šček« - NABREŽINA,
RENATO BELLAZZI, 4. r. OŠ »Fran Milčinski« - KATINARA,
MARTA SIRZA, 5. r. OŠ »Virgil Šček« - NABREŽINA,
SARA JABLANSCEK, 4. r. OŠ »Fran Milčinski« - KATINARA.

Osnutki bodo v prihodnjem letniku krasili nove platnice Galeba in sicer v zaporedju objavljenih imen zmagovalcev.

Vsem zmagovalcem, ki dobijo lepe knjižne nagrade, iskrene čestitke.

Meta Rainer

Deček na obali

Jadra
v daljave hité —
kdo ve,
zakaj?

Ptice
za njimi leté —
kdo ve,
zakaj?

Z njimi
je moje srce —
zakaj?
Kdo ve!

Ilustr.: Božo Kos

MAJ - JUNIJ

Jagoda v zelenem gaju,
bleda v lica, je čakála
vsako jutro v lepem maju,
da je s soncem pokramljala.

Kadar jo je obsijalo,
k tlon je glavico sklonila;
soncu milo je postalo:
punčka se je zaljubila...

Žarko jo je poljubilo,
ona pa je vsa zardela.
In ko se je to zgodilo,
jagoda bila je zrela!

Zvita lisica

Skrita med zelenimi bori je stala
drvarjeva hišica.

Za njo je bil kokošnjak; ki je bil s
svojimi putkami prava privlačnost
za lisico — tatico. Potrebno je bilo
posebno varstvo. Za to sta skrbela
domači pes Kiri in muca Mav. Bila
sta si dobra prijatelja in sta se tako
zmenila: če bo šel pes malo na potep,
bo muca prežala na lisico; če pa bo šla muca na podstrešje miši
lovit, bo moral biti za čuvaja pes.

To prijateljstvo je silno motilo li-
sicu, ker je oviralo vse njene načrte.
Sanjala je o mastnih putkah in
od poželenja so se ji cedile sline.
Tuhtala je in tuhtala, pa si je izmi-
nila zvijačo.

Bila je svetla noč in psiček Kiri
se je odpravljal na potep. V slovo
je mucki polizal smrček in jo kot
vedno opozoril: »Mav, ne pozabi, da
je lisica — zvita tatica! Pazi! Na
svidenje!«

Vse je bilo tiho in mirno. Srebrna
luna se je pozibavala na nebu, pri-
dna muca pa je sedela na strehi hi-
šice in prežala na lisico. Ni dolgo
čakala, ko se je izza vogla prikazala
senca. Počasi in neslišno se je pri-
plazila pred kokošnjak in se ustavi-
la.

Mav je skočila pokonci in se pri-
pravila na napad, toda lisica jo je
priliznjeno pozdravila: »Dober ve-
čer, lepa muca! Glej, miško sem ti
prinesla! No, pridi dol, skoči k me-
ni!« Tako in podobno je vabila zvi-
torepka, da Mav kar ni mogla verje-
ti. »Kaj, to naj bi bila tista lisica-
tatica, pred katero so jo svarili? Saj

je vendar prijazna in dobra. Še mi-
ško ji je prinesla!« Pa ji je šinil v
glavo opomin psička Kirija: »Ne po-
zabi, da je lisica — zvita tatica!«

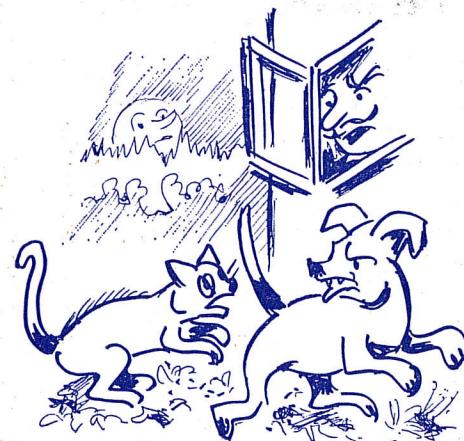
Urno je skočila na najbliže drevo.
Na vso moč je začela mijavkati in s
kremljji lomiti veje okoli sebe. Li-
sica je spustila miško in izginila za
plot.

Kmalu zatem je psiček Kiri pridi-
rjal domov. Mav je še vedno čepela
na drevesu in ni nehala mijavkati.
Pes jo je zato ozmerjal: »Kaj se ven-
dar dereš kot opica! Dol z drevesa
in tiho! Gospodarja boš zbudila, jaz
pa naj se kot čuvaj zagovarjam, a?«

Mav je res skočila z drevesa, a
bila je užaljena.

»To je v zahvalo, ker sem spodila
lisico! Razumeš, lisica je bila tu!
Hotela me je prevarati, pa sem jo
spodila. Ti, potepin, me pa zmerjaš!«

»Kje je sedaj ta svoja lisica? Men-
da te luna trka ali pa si imela pri-

vide?« je zabrundal pes in pokazal ostre zobe.

»A, mene da luna trka?« je zarenčala muca. »Da lisice sploh ni bilo?! Ti nesramnež, ti potepin, izpraskam ti oči...«

Zagnala se je proti psu in prišlo bi lahko do najhujšega spopada, ko se ne bi pri oknu oglasil gospodar.

Na mah je vse utihnilo. Kiri se je

potuhnil v svojo utico, Mav pa je zbežala na podstrešje.

Skrita za plotom je čepela lisica in se zadovoljno nasmihala. Pred njo je ležala zadavljenia mastna kočka. Tatica je še malo počakala, dvignila glavo in hudomušno rekla: »Hvala za prepir, pa še drugič prosim, he, he...«

Pobrala je svoj plen in jo odkurila proti gozdu.

LUDOVika KALAN

se, s tako vnemo kot nekoč, posvečala otroškemu pesništvu.

Po rodu s Pivke na Krasu, kjer je zaglejala luč sveta v letu 1900, se je Ludovika Kalan posvetila učiteljevanju in opravljala svoje poslanstvo v Palčju pri Pivki, kjer je tudi ustanovila tri mladinske zborne. Zaradi fašističnega preganjanja je morala zapustiti službo, vezi s šolo pa ni nikoli prekinila. Po navodilih Osvobodilne fronte je na Pivki obnovila slovensko šolo in poučevala nad sto otrok v materinščini. V povoju letih pa je v Portorožu in potem v Piranu odprla prvo slovensko šolo, kjer je poučevala do upokojitve.

Pesmi za otroke je začela pisati že na učiteljišču. Sad njenega umetniškega dela sta dve pesniški zbirkki »V pozni jeseni« in »Na obali«, ki ju je izdala v samozaložbi. Številne njene pesmi so tudi uglasbene. Najbolj je bila navezana na Galeb in v prejšnjih letnikih ni bilo številke, v kateri ne bi bila Ludovika Kalan zastopana. V 83. letu starosti ji je smrt iztrgala pero iz rok. Nič več ne bo v Galebu njenih prikupnih in preprostih pesniških umotvorov.

Ludovike Kalan ni več, njo in njene stvaritve pa bodo mladi in tudi starejši bralci Galeba ohranili v trajnem spominu. L. A.

Sredi bujne pomlad, ki jo je tako rada opevala v svojih otroških pesmih, je nehalo biti plemenito srce Ludovike Kalan, dolgoletne, zveste sodelavke revije Galeb.

Zadnje čase se je iz svoje Vile Novele v Piranu, kjer je prebivala, bolj malo oglasa, pa vendarle je bila vsaka njena pesniška stvaritev za otroke in predvsem za zamejsko mladino, na katero se je vedno čutila zelo navezano, polna miline in prezeta s čustvenostjo. Še vedno je kaj snovala, a ji bolezen zadnje čase ni dovoljevala, da bi

Tone Seliškar

Ilustr.: Božo Kos

O muli, ki je šla na sol

Na sol jo je razvadil kurirček Damjan. Očeta in mater je sovražnik odgnal v ječo, zato so ga vzeli pravi partizanski kurirji medse, da jim je pomagal. Rad je imel živali pa bodisi konje, pse, mačke in ptice. In ker je bil pomagač pravih kurirjev, se je zamaknil v kurirske mulo Putko. Ta mula je bila poprej brez imena. A ker mora imeti vsaka živa stvar svoje ime, ji je rekel Putka, ker je bila krotka kot putka. Mula si je mislila: pa naj bom Putka! In tako se je navadila na to ime. Damjan je z njo tovoril skupaj s pravimi kurirji partizansko pošto in tovor je bil marsikdaj tudi za Putko zelo težak. Tedadaj ji je dal vedno kos kruha, ki ga je bil poprej potrosil s soljo. Tudi Damjan je vedno tako jedel kruh. In tako se je tudi Putka tako navadila na sol, da brez nje ni mogla živeti. Za žličko soli je naredila vse, kar si le hotel. Je že tako na tem svetu: nekdo rad liže sladkor in med, Damjan in Putka pa sta bila nora na sol.

Kajpak, to je grda razvada in sami veste, kako je hudo, če zmanjka tistega, na kar si se grdo razvadil. Vojna se je zavlekla in vojna žre počasi vse, kar je užitnega. Pričelo je zmanjkovati moke, kruha, mesa, vina — in seveda tudi soli. Soli še najbolj! Res je, da so imeli kurirji

še majceno zalogo soli, ampak prav majceno. Damjana so pestili, ker je tratil sol tudi za Putko, zlasti se je jezik kuhar Peter. Damjan pa:

»Ti pa brez tobaka ne moreš živeti!« mu je oponašal.

»Ha, jaz sem človek, mula je pa trapasta žival!« je rentačil Peter.

»Žival sem res, toda človeka nikoli ne zmerjam!« si je mislila Putka in grdo pogledala Petra.

Pa tudi kurirjem je zmanjkalo soli. O, gnušoba, kako je bilo brez okusa vse, kas so skuhali brez soli! Jezili so se na Damjana in Putko in so rekli:

»Pojdita po svetu in brez soli se mi ne vrnita!«

»Pa pojdiva, Putka!« je dejal Damjan.

»Pa pojdiva, magari na konec sveta, brez soli mi ni živeti!« je rekla po svoje Putka in sta šla.

Skozi gozdove, kajpak, kajti v dolinah je bil sovražnik. Damjan je vedel za bogatega kmeta v hribih, o katerem so pravili ljudje, da ima bogate zaloge, poskrite na svojem posestvu. Ampak zlomek skopuški je vse tako poskril, da ni bilo nikjer ničesar videti. Damjan in Putka sta oblezla že dve vasi, a soli nikjer in nikjer. Ubogi ljudje so jedli že nekaj tednov nesoljeno hrano. Kar obupali

so že. Zato sta jo Damjan in Putka mahnila v goro k bogatinu.

»Kaj, soli da bi vama dal?« se je krčil bogatin. »Naj me pri priči tvoja mula brcne, če jo imam eno samo zrno!«

»No, če ni, pa ni!« je dejal Damjan. »Pa vsaj streho nama dajte, noči se in počitka sva potrebna!«

»To pa že, to pa že!« se je razveselil bogatin, ker ga nista ničesar drugega več prosila. »Kar tjale noter v kolnico, suho je in za vetrom!«

Damjan si je nastlal suhega listja, Putko je privezal k skaldovnici drv in legel. Sredi noči pa se je Damjana zazdelo, da je nekaj zaropatalo. Previdno je dvignil glavo in v mesecini je videl, kako Putka z glavo odriva polena; zdaj enega, pa spet enega in kar naprej. Damjan ji je priskočil na pomoč. Previdno, brez hrupa je odlagal poleno za polenom — in

glej hudirja: pod poleni so bile nalozene vreče soli. Putka jih je zavohala!

Ha, to pa to! Damjan je naglo nalobil tri vreče soli na mulo, eno samo je pustil skopuhu. Po eno vrečo je nato pustil ljudem v eni vasi, drugo vrečo v drugi vasi, tretjo pa sta srečno pritovorila domov. Spotoma pa sta se je, seveda, krepko nalizala.

Ko je Damjan pripovedoval kurjem, kako je prišel do soli s pomočjo Putke, se je Putka šopirila od ponosa in prezirljivo pogledovala kuharja Petra. Petra je vest zapekla, pa ji je dejal:

»Oprosti, Putka, prihodnjič se bom raje v jezik vgriznil, ko tebe zmerjal!«

»Že prav, že prav!« mu je prikimala Putka, nato pa je šla v hlev in zadremala, ker je bila utrujena od dolge poti.

Niko Grafenauer

Ilustr.: Leon Koporc

Vrtnar

Pedenjped je vešč vrtnar,
ki razume svojo stvar.

Posel ni preveč težak,
če je človek strokovnjak.

Vsa umetnost je le v tem,
da zalivaš dan za dnem.

Pedenjped je strašno vnet,
rože moči in parket.

Toda že čez nekaj dni
pedenjstrokovnjak ihti.

Kaktus, lump neotesan,
ga je bridko pičil v dlan.

Neža Maurer

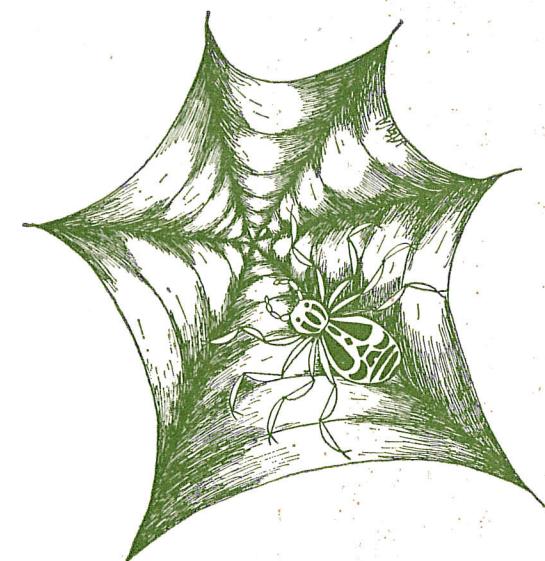
Ilustr.: Jasna Merkù

PAJEK

Pajek prede srečo
v svojem kotu.
Ves dan prede srečo,
vso noč prede srečo —
sreča je podobna plotu:
luknjice ima.

Skozi nje se vidi
koščke belega zidu
in velik, črn pajek,
ki mi prede srečo.

Naj le prede,
naj le sprede
mrežo čez ves kot!
Nisem muha,
ne mušica —
po tleh gre moja pot.

CIRKUS

Ko smo bili majhni, smo imeli cirkus, mi je pripovedovala Dominika, ko sva se sprehajala ob bregu reke. Šla sva ravno na obisk k njeni mami. Z mano sta bila Rastko, on je bil najvažnejši v cirkusu, in Dušanček. Za Dušančka nismo vedeli, kako mu je ime, klicali smo ga kar Fantek. Mislili smo, da mu je Fantek ime. Sam pa ni nikoli povedal, da mu pravzaprav ni ime Fantek.

Mama se je vse dneve jezila. Kod hodiš, Dominika, mi je govorila.

V cirkusu smo imeli polno živali. Dve kokoši, belo in rjavkasto. Morskega prašička, ki smo ga učili živžgati, da bi lahko nastopal kot mali prerijski volk, pa se ni nikoli naučil.

Imeli smo deset različno velikih hroščev. Lezli so po škatli za čevlje in brneli in brneli. Nismo jih mogli naučiti, da bi se po nastopu spet vrnili v škatlo. Ubadali smo se z načrtom, da bi jih privezali na vrvice, vendar nismo se mogli odločiti. Na katero izmed šestih nog moraš privzeti hrošča?

Z njimi smo dvakrat nastopili in vedno so nam sredi nastopa odleli. Hvala lepa pa tak cirkus, kam bi prišli, če bi morali za vsak nastop loviti nove hrošče. Raje smo jih črtali s programa.

Vsak cirkus mora imeti tudi kače. S kačami nastopajo lepe ženske.

Za lepo žensko so določili mene. Potrebno se je igrati s kačami, kače pa te morajo stiskati okoli vrata in pri tem sikati in podobno. Kači sta bili dve. Ulovila sem ju sama in zaprla sem ju v prazno kletko za zajce.

Bili sa zelo mirni in prijazni. Nista bili posebno veliki. Bili sta navadni slovenski kači, taki, kot se jih polno plazi okoli. Tipali smo, kakšne zobe imata in prav pošteno si ju lahko razjezil, pa sta pokazali zobe: niti malo strupa nikjer. Nobene nevarnosti. Zvijali sta se pa kar precej, lepo gladki sta bili in če si ju spuščal po papirju, je šuštelo.

Kako sem nastopala? V vsaki roki sem držala po eno kačo. Vihtela sem ju po zraku, da sta bili čisto prestrašeni.

Uuuuu, so govorili otroci, prave kače! Kako dober cirkus! Mihec se je prevrnil s kolesa, na katerem je sedel, ko je gledal predstavo.

Ko sem prišla domov, je mama rekla: Po kačah smrdiš.

Kaj ti veš, kaj je to kača, sem ji rekla ponosno.

Po kačah, takih, ki se plazijo ob vodi in lovijo žabe in ribe. Ne prenesem tega vonja, takoj se pojdi umit!

Tako sem se moralna oprhati. Ko pa sem zlezla v posteljo, je prišla mama in rekla: Šalila sem se, tisto s kačami ni bilo res, sploh ne vem, kako smrdijo kače. Upam, da se nisi preveč prestrašila, gotovo se zelo bojiš kač, oprosti, da sem rekla, da smrdiš po kačah. Toliko potepati se pa vseeno ni treba.

Potem smo dobili črnega zajca, ki bi moral znati izginiti v cilinder in potem spet priti, ko bi Rastko zamahnil s čarobno palico. Črni zajec ni čisto dobro razumel, kaj hočemo od njega.

Prepričana sem bila, da mu bom lahko razložila in da bom postala čarovnik in cirkuški direktor. Ker pa zaenkrat črni zajec ni hotel stanovati v cilindru, smo ga morali preseliti v kletko.

Ker pa ni pokazal pretiranega veselja, da bi stanoval skupaj z obehoma ljubkima malima kačama, čeprav sta bili prav prijazni domači kači navadne slovenske vrste, smo morali kači izpustiti.

Tu, vidiš, je rekla Dominika, sem ju spustila spet proti reki.

Niti ozrli se nista. V cik caku sta se zasprehajali proti vodi in odpavalni sta. Tako postrani ju je neslo čez valove ob bregu.

Ko smo naslednje poletje spet imeli cirkus, sem ju spet ujela, ne

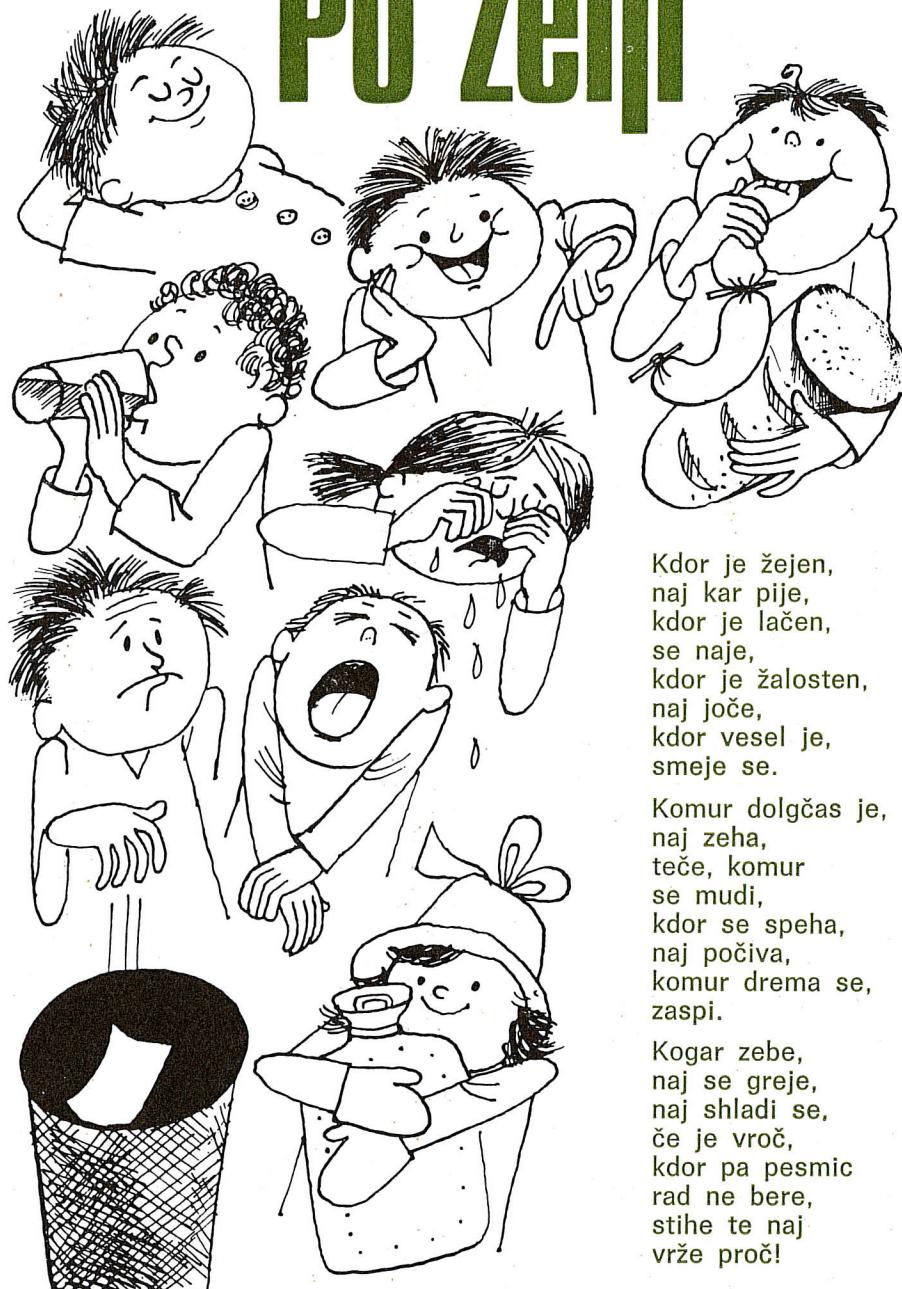
tu, ampak malo niže. Greš z mano pogledat, če je tam še katera?

Danes zvečer lahko spuščava kače po mizi, med večerjo, ko bomo pili kakav. Boš videl, kako bo mama presenečena. Oh, v nezavest bo padla.

Ideja mi ni bila posebno všeč, vseeno sem šel z Dominiko. Kač ni svla ujela. Zgleda, da je letos že premraz. Naslednje leto pa kaj se ve, mogoče.

Vseeno sem se oddahnil, ker se kač po malem bojim, rad jih gledam samo v cirkusu, kadar se igrajo z njimi velike lepe ženske in jih vihtijo ob svetlobi žarometov, kače pa zaspano mežikajo gledalcem, ki bi jih najraje pojedle, če ne bi bile za kaj takega veliko premajhne.

Po želji

PAJEK IN MAČEK

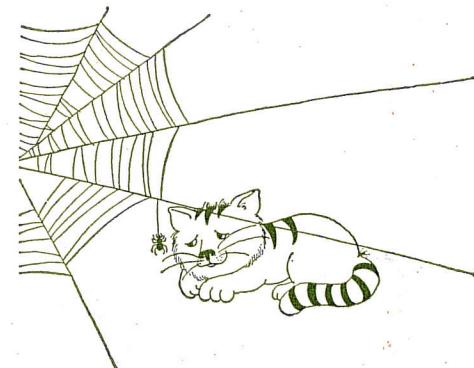
Pod košato bukvijo je v travi po-ležaval maček. Sit je lenaril, predel in predel, a sončni žarki, ki so se pritihotapili skozi listnato vejevje, so ga šegetali po smrčku. Kihnil je in pogledal navzgor. Na sivkasto be-li niti je opazil debelega pajka, ki je drsel navzgor in zopet navzdol in bil nasploh nadvse zaposlen. Mreža, ki jo je spletel, je bila široka in močna. Niti, čeprav tanke kot las, so bile močne. Pajek je bil videti zadovoljen in tako je zdrsnil po dolgi niti navzdol proti dremajočemu mačku in se zagugal pred njegovim smrčkom.

»Hej, ti, lenuh mačji, samo pre-deš in predeš in nič ne napredeš in se predajaš sončnim žarkom. Mene poglej! Predem, pa tudi kaj napredem. Poglej mrežo. Velika je, močna in še loviti mi ni potrebno. Vanjo se ujamejo, muhe, mušice, čebele in pisani metulji. Pa jih pojem, ha, vse pojem in jem ves dan.«

Maček je odprl oči, kihnil in jezzen dejal: »Pri miru me pusti! Jaz lovim le, če sem lačen. Pojem miš in nič več. Ti pa si požeruh nenasitni, več poješ, kot te je skupaj. Brez truda. Nenasitnež, lovi v svojo mrežo čebele s prepasicami, pridne čebe-

lice, pisane metulje, ki razveseljujejo okolico, zakaj le, te vprašam? Po-žeruh nenasitni.«

Pajek pa se je zahihital in dejal: »Tja, predem, predem in vse zapredem. Ha, le poglej čebelico, se je že ujela. Takoj jo pohrustam. Pohiteti moram.« Brž je splezal po nitki navzgor, kjer je pod vejo spredel mrežo. Maček je gledal za njim in predel. Kar je zafrfotalo in že je pisana žolna pripelzala po deblu navzdol, se ustavila in hop — požrla pajka. Maček pa je zmajal z glavo in dejal: »To, vidiš, pajek, bil si in ni te več. Jaz pa predem in predem, nič ne napredem, a sem še živ!«

kotiček
za
najmlajše

Vera Poljšak
Ilustr.: Magda Tavčar

SKRIVALICA

ALENKA, ERIKA IN ALEKSANDRA SE GREDO SKRIVALICO.
KJE SO DEKLICE?

LISICO SO NAPADLE BOLHE. PREMIŠLJALA JE, KAKO BI SE JIH ZNEBILA. ŠLA JE K REKI IN POMOČILA VANJO REP. BOLHE SO POSKAKALE Z REPA NA HRBET. LISICA JE POMOČILA V VODO ZADNJE TACE. BOLHE SO POSKAKALE NA VRAT IN NA GLAVO. LISICA JE ZABREDLA GLOBLJE V REKO, TAKO DA JI JE MOLELA IZ VODE SAMO ŠE GLAVA. BOLHE SO SE ZBRALE LISICI NA GOBCU. LISICA SE JE VSA POTOPILA V VODO. BOLHE SO POSKAKALE NA BREG, LISICA PA JE SPLAVALA IZ VODE NA DRUGEM BREGU.

VSE TO JE VIDEL VOLK. HOTEL JE LISICO POSNEMATI IN NAREDITI ŠE BOLJE KOT ONA. SKOČIL JE V REKO, SE POTOPIL GLOBOKO V VODO IN DOLGO SEDEL NA DNU. MISLIL JE, DA BODO BOLHE NA NJEM POGINILE. A KO JE PRIŠEL SPET NA SUHO, JE ZAČUTIL, DA SO OSTALE VSE BOLHE ŽIVE IN ŽE SO GA ZAČELE SPET GRISTI.

2. TABORNIKI »RODU MODREGA VALA« - Taborniki in tabornice zbrani na rednem letnem taborjenju v Bohinju julija 1982.

1. TABORNIKI »RODU MODREGA VALA« - Znak organizacije slovenskih tabornikov v Italiji »Rod Modrega vala« iz Trsta in Gorice, ki letos praznuje 30-letnico delovanja.

4. TABORNIKI »RODU MODREGA VALA« - Pogled na del tabora. »Rod Modrega vala« priredi vsako leto dvajset-dnevno taborjenje v Sloveniji.

3. TABORNIKI »RODU MODREGA VALA« - Vhod v tabor »Rod Modrega vala« z napisi in z rodovo zastavo.

6. TABORNIKI »RODU MODREGA VALA« - Ko je taborjenje v bližini Triglava, je ena važnejših in zahtevnejših akcij tudi vzpon na naš najvišji vrh. Skupina starejših tabornikov ob Aljaževem stolpu julija 1982.

5. TABORNIKI »RODU MODREGA VALA« - S taborjenja hodijo taborniki tudi na izlete. Tokrat so se ob povratku z Vršiča ustavili ob spomeniku planinca dr. Juliusa Kugyja v dolini Trente.

8. TABORNIKI »RODU MODREGA VALA« - Na dan 22. julija, dneva vstaje slovenskega naroda, polagajo taborniki venec na spomenik padlim v Narodnoosvobodilni borbi, ki je najbližji taboru. Tu jih vidimo ob spomeniku Kal-Koritnica pri Bovcu leta 1981.

7. TABORNIKI »RODU MODREGA VALA« - Slavnostni taborni ogenj prižgejo taborniki na predvečer dneva vstaje slovenskega naroda na vsakem taborjenju. Ob ognju se odvija kulturni program, ki se navezuje na tematiko Narodnoosvobodilne borbe.

10. TABORNIKI »RODU MODREGA VALA« - Ognjišče v kuhinji na taborjenju. Hrano si taborniki kuhajo in pripravljajo sami. Kuhinjski dežurni sekajo drva, kurijo ogenj, pripravljajo in razdelujejo obroke ter pomivajo posodo. To je eno najvažnejših in najzahtevnejših opravil na taborjenju.

12. TABORNIKI »RODU MODREGA VALA« - Ob koncu taborjenja je podiranje šotorov in drugih tabornih objektov zahtevno opravilo.

14. TABORNIKI »RODU MODREGA VALA« - Tudi v snežnih razmerah je treba spoznavati taborniško tehniko. Signaliziranje z zastavicami spada v te veščine.

16. TABORNIKI »RODU MODREGA VALA« - »Rod Modrega vala« organizira tudi ekskursije, potovalne tabore in podobno. Posnetek je s Titove pečine v Drvarju, ki so si jo ogledali udeleženci potovanja po Jugoslaviji avgusta 1980.

9. TABORNIKI »RODU MODREGA VALA« - Kolona taborečih se oddaljuje od tabornega prostora.

11. TABORNIKI »RODU MODREGA VALA« - Na taborjenju so na sporedu tudi športna tekmovanja. Bratje in sestre tekmujejo v teku na sto metrov.

13. TABORNIKI »RODU MODREGA VALA« - Slovenski taborniki »Rod Modrega vala« organizirajo zimovanja. Poleg smučanja imajo na sporedu tudi druge športne in kulturne dejavnosti in družabnosti.

15. TABORNIKI »RODU MODREGA VALA« - Starejši člani »Rod Modrega vala« so večkrat naredili bivak v snegu. Bivak je zasilno ležišče, ki si ga pripravijo za prenočevanje v naravi.

30-letnica organizacije »Rod modrega vala«

Zbrala in uredila sestra Muca

Utrinki s taborjenja

Organizacija slovenskih tabornikov v Italiji ROD MODREGA VALA praznuje letos 30 letnico nepretrganega delovanja. Zdaj pa prisluhnite, kaj mislijo o taborjenju njeni člani:

»Slovenski taborniki iz Trsta in Gorice organizirajo vsako leto taborjenje, ki traja dvajset dni. Ob prihodu na taborni prostor smo odložili nahrbtnike in se za nekaj časa odpocili. Takoj zatem je taborovodja zažvižgal na piščalko. Vsi smo se zbrali v velikem zboru.«

sestra Spominčica
»Ko zjutraj vstanemo, telovadimo, nato pa gremo pospraviti šotore. Po pospravljanju taborovodja zapiska zbor za umivanje. Umivat se gremo k reki Savi. Po umivanju se vrnemo v tabor in gremo na zajtrk.«

sestra Sinička

Taborniki smo tudi dežurni v kuhinji...

»Nekega dne me je taborovodja določil za dežurnega. Vstal sem bolj zgodaj kot ostali in šel v kuhinjo z drugimi dežurnimi. Bilo nas je šest. Zunanji dežurni so sekali drva in primašali vodo, notranji pa so pomagali v kuhinji. Jaz sem bil notranji, kuhinjski. Za zajtrk sem pomagal rezati kruh in mazati marmelado.«

brat Monsun

Po vsakem dnevnom dežurstvu v kuhinji te čaka še straža...

»Prišla me je zbudit prejšnja straža. Oblekel sem si topel jopič in začel krožiti po taboru. Potem sem srečal tudi stražo iz tabora starejših. Po dveh urah je prišel nočni dežurni in mi povedal, koga moram zbu-

Pogled na tabor (foto Kanarček)

diti. Zbudil sem naslednjo stražo in šel spati.“

brat Krap

Tudi mnogo športa je na taborjenju...

»Med taborjenjem smo imeli razne igre, tudi nogometno srečanje. Naši fantje so igrali proti tabornikom odreda Tone Tomšič iz Ljubljane. Ko so se vrnili v tabor, so bili vsi veseli, ker so zmagali.«

sestra Bilka

»Imeli smo že razne lepe izlete. Izleti so bili dolgi in lepi, a precei utrudljivi. Mislim, da bom na tabor prišla tudi drugo leto.«

sestra Jerebica

»Na taboru imamo tudi nočne igre. Letos smo imeli napad na svečo. Pred napadom nam je športni referent razložil, kako poteka tekma. Ko je zažižgal trikrat, se je igra začela. Jaz sem prišel do sveče in jo ugasnil. Bil sem zelo vesel, da sem jo ugasnil.«

brat Sever

»Bili smo na veliki jasi, na koncu jase pa je bila sveča. Tudi sam sem prišel že zelo blizu sveče, ampak sem šel prav mimo straže in zato so me zajeli. Ni mi uspelo, da bi jo ugasnil.«

brat Gozd

Ob žvižgu taborovodje se zborejo vsi taboreči (foto Kanarček)

Novi člani stopijo v organizacijo ob slavnostnem tabornem ognju...

»Bližal se je dan slavnostnega ognja, ob katerem smo dobili taborniško ime vsi novi člani. Povedali smo obljubo, preskočili ogenj, dobili ime in poljubili zastavo. Jaz sem si izbral ime Kondor.«

brat Kondor

Taborniki spoštujejo in se spominjajo padlih v NOB...

»22. julija je bil Dan vstaje, zato smo šli k spomeniku padlim. Na spomenik smo nesli venec, ki smo ga sami pripravili.«

sestra Ribica

»Vsi vemo, da je 22. julij Dan vstaje slovenskega naroda in mi, taborniki, gremo tistega dne k spomeniku. Tu je starosta Srnjak povedal nekaj besed in smo zapeli Žrtvam za padle.«

brat Grom

Pri tabornikih je zabavno in zanimivo...

»Pri tabornikih mi je zelo všeč, ker sem se naučil mnogo novih in lepih reči. Razen dela se zabavamo tudi z raznimi igrami, mnogoboji, hodimo na izlete. Ko se bom vrnil domov, bom redno hodil na sestan-

ke in šel na tabor tudi prihodnje leto, ker mi je všeč biti tabornik.«

brat Polh

Zdaj pa pomislite: ali vam ne bi bilo všeč biti taborniki?

»Veste, da so letovanja v Zgornjih Gorjah pri Bledu in v Savudriji? Organizira jih Odbor za doraščajočo mladino pri Slovensko kulturno-gospodarski zvezi - SKGZ. Poleg spre-

hodov in izletov v hribih in kopanja pri morju so na sporedu športna tekmovanja, igre, risanje, ročna dela, ogledi okolice in še mnogo zanimivega. Skratka, ni časa, da bi se udeleženci dolgočasili. Pa tudi veliko zanimivega vidijo in se naučijo. Letovanja trajajo štirinajst dni. Vsa potrebna pojasnila dobite na sedežih SKGZ v Trstu in Gorici.

Pričakujemo vas, otroci!

Ilustr.: Leon Koporc

ŠALJIVKA

Doma okrog poglejmo
in malo še čez plot,
pripravimo si vrečo
in krenimo na pot!

Jajce da nam jajčke,
Slivnica da sliv,
Zaječar da zajčke,
Koprivnica kopriv.

Češnjevec da češnje,
to pač ve že vsak,
Hrušica da hruške
in Mákole da mak.

V Račjem, tam so račke
in v Leskovcu je les,
v Mačkovcih so mačke,
v Kresnicah pa je kres.

Kozje da kozličke
in Kotoriba rib,
Konjice da konjičke
in Šibenik da šib.

V Kostanjevici kostanj
za liro je in pol,
na Polževem so polžki,
v Solinu pa je sol.

Vera Poljšak

Ilustr.: Magda Tavčar

Lepljenka

Lojze Abram

Herman Potočnik početnik vesoljskih raziskav

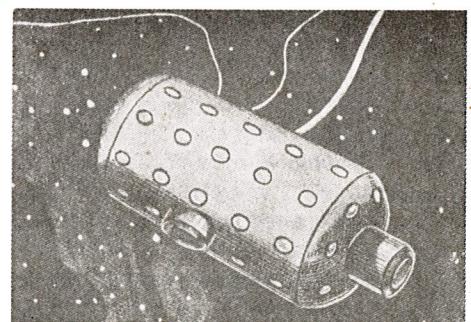

raketne tehnike v dvajsetih letih našega stoletja.

Potočnik je sicer živel na Dunaju, kjer se je tudi šolal na vojaški akademiji v Mödlingu in potem na dunajski visoki šoli. postal je častnik in inženir raketne tehnike in je vse svoje kratko, a zelo plodno življenje posvetil problematiki osvajanja vesoljskega prostora.

Kot izumitelj posameznih rešitev se je uveljvil tudi kot strateg celotnega prodora v vesolje. Načrtoval je geostacionarni satelit, ki je potem, 35 let kasneje, leta 1963, doživel prvo uresničitev s satelitom Syncorom 1. Rešil je tudi problem pretvarjanja sončne toplove v električno energijo za svoj vesoljski observatorij za astronautika opazovanja in poskuse v breztežnostnem stanju (na sliki). Potočnik je načrtoval tudi vesoljsko postajo na tirnici okoli Zemlje in sicer iz treh objektov: stanovanjskega modula, sončne energetske centrale in opazovalnice.

Že na smrt bolan, umrl je star komaj 37 let, je v Berlinu pod psevdonimom Noordung

Umetni sateliti, vesoljske postaje in trajekti danes niso nobena novost. Vsi prav dobro vemo, da kroži okoli Zemlje že veliko število umetnih naprav, ki jih je človek izstrelil v vesolje v raziskovalne, praktične, televizijsko-radijske in, na žalost, tudi vojaške namene. A prav malo od nas ve, da je bil med početniki teh velikih vesoljskih podvigov, ki so človeku omogočili, da je poletel v izvenzemeljski prostor, prav Slovenec Herman Potočnik (1892-1929), ki sodi med najpomembnejše pionirje vesoljske in

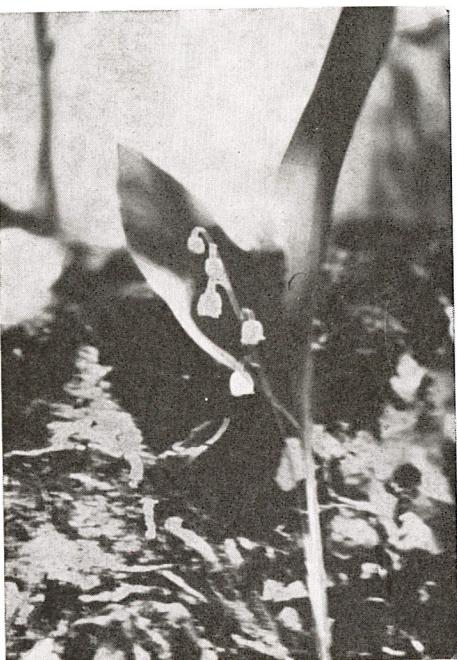
Marinka Pertot

ŠMARNICA

Topli sončni žarki že prebujajo naravo, vendar gozd še leno dremlje. Le ptice veselo poskakujejo po golih drevesnih vejah, med grmovjem pa so izpod suhega listja pognale prve pomladne cvetke: zvonček, trobentica, teloh, vijolica in nazadnje še nežna šmarnica. Slednjo imenujejo tudi »kraljica prebujajočega se gozda«. Čemu tako plemenit naslov skromni gozdnici cvetki? Oglejmo si jo pobliže!

Šmarnica je trajnica. V maju poženeta iz njene podzemne korenike dva dolgopecljata, širokolistna zelena lista. Prav kmalu se ob njiju zasnuje stranski brstič, ki se bo v nekaj dneh razvil v dva decimetra dolg cvetni poganjek, okrašen z grozdom snežno belih in prijetno dišečih kimastih cvetov. Njihov vonj privablja žuželke, predvsem muhe, ki obletavajo drobne cvetove in s tem prenašajo pelod iz cveta na cvet. Po ocvetu se razvije plod, ki dozori v svetlo rdečo jagodo. Vse to se zgodi v nekaj tednih, medtem ko se gozd prebuja in se listnata drevesa in grmi odevajo v mlado zelenje. Zakaj takrat prodira še dovolj svetlobe do male šmarnice. Pozneje, ko bo gozd

popolnoma ozelenel, pa bo pod grmovjem temno in mračno. Takrat bodo njeni zeleni

izdal knjigo »Problem vesoljske vožnje«, v kateri je posredoval človeštvu vrsto originalnih zamisli o vesoljskih satelitih in postajah z umetno težnostjo. Za napredok astronavtike ni prispeval samo novih izumov in zamisli, temveč si je omislil celovit program za prodom človeka v vesolje. Kasnejši vesoljski podvigi Sovjetov in Američanov, ki so izstrelili v vesolje nič koliko

umetnih satelitov in vesoljskih postaj, so potrdili vsa Potočnikova daljnovidna predvičevanja in načrte, ki jih sam ni mogel izpeljati.

Tako je Slovenec Herman Potočnik s svojim neumornim delom v veliki meri prispeval k razvoju vesoljskih poletov, ki so dandanes nekaj običajnega.

listi odmrli, plodovi bodo odpadli, le korenika bo v zemlji počakala nove pomladi.

Snežno belo, kipeče cvetje dišeče šmarnice je večkrat navdihovalo umetnike, da so jo upodabljali na svojih slikah. Z njenimi šopki so krasili predvsem Marijina oblačila. Antični narodi so v svoji bogati fantaziji spleiali pravljice o čudežnem nastanku njenega nežnega cvetja. In tudi danes stoji šmarnica v vrsti najbolj priljubljenih cvetkov. Posebno je v čislih v Franciji, kjer slavijo prvi maj s šopki še nerazcvetelih šmarnic.

Klub svoji nežnosti skriva šmarnica v sebi nekaj skrivnostnega, skoraj nekaj zavrnatega. Cela rastlina namreč vsebuje ne-

katero zelo strupene snovi. Nič kolikokrat so se nevedneži, predvsem pa otroci zstrupili z njenim cvetjem, posebno ko so sesali peclje sveže natranih šmarnic, ali zato, ker so popili vodo iz vase, v kateri so stale cvetke. Vendar če zna človek te strupene snovi pravilno uporabiti, mu lahko postanejo dragoceno zdravilo pri nekaterih težkih obolenjih, npr. pri srčnih boleznih. Strupene snovi se torej spremene v blago dejno zdravilo, enakovredno ali morda še boljše od kemičnih preparatov, ki jih kupujemo v lekarni. Nič čudnega, saj so vsa zdravila pravzaprav strupi, v majhnih količinah pa so nepogrešljiv pripomoček zoper najrazličnejše telesne muke.

Govoreči mlinčki

Babica je utrujena, oče je na sestanku, mamica ima preveč dela. Kdo bo priповedal pravljice?

Govoreči mlinčki nadomeščajo babico, očeta, mamico... zvečer, ko je treba v posteljo, ko dežuje, ko je dolgčas...

Saj ste že uganili, kaj so govoreči mlinčki. To so kasete in plošče z zanimivimi in priljubljenimi pravljicami za vas najmlajše, ki jih izdaja Založništvo tržaškega tiska, v prodaji pa so v Tržaški knjigarni.

Tam boste našli res velik izbor kaset in plošč z zanimivimi, vedno živimi pravljicami, ki jih priponovedujejo priznani slovenski gledališki umetniki. Samo o »Čebelici Maji« boste lahko izbirali med dvanajstimi zgodobicami, zanimive pa so tudi ostale kasete

in plošče. Tako boste lahko poslušali prijetne zgodbe Ele Peroci o »Muci copatariči«, Jurčičeve »Kozlovsko sodbo v Višnjigori«, Grimmovo »Trnjulčico«, Milčinskega »Butalce«, Andersonovo »Deklico z vžigalicami«, Pavčkovo »Čenčarijo«, Ribičevskega »Miškolina«, slovenske ljudske pravljice »Sirota Jerica«, »Prevarana lisica«, »Živali pokopavajo lovca« in še mnoge druge priponovedke in pravljice. Kar trinrideset kaset in plošč vam je na razpolago, imate torej zelo pestro izbiro, saj jih je za vsak okus.

Zato naglo v Tržaško knjigarno, izberite si najlepšo kaseto ali ploščo in potem zvezčer doma, ko ležete v posteljo, vam želimo prijetno poslušanje in seveda tudi... sladko lahko noč.

Lojze Abram

Poimenovanji slovenskih šol v Devinu in Rupi

Poimenovanje dveh slovenskih osnovnih šol na skoraj skrajnem zahodnem robu slovenske jezikovne meje, ponovno izpričuje tisočtristoletno prisotnost Slovencev na tem ozemlju, s katerega nas niso mogli izbrisati še tako razdivjani nacionalistični raznarodovalci. Tu smo in tu ostanemo in razvijamo bogato narodnoobrambno dejavnost, ki se odraža tudi v življenjskosti naše šole. Novopoimenovani šoli v Devinu, po pisatelju Josipu Jurčiču, in v Rupi, po pisatelju Ivanu Preglju, sta zato ponovni dokaz naše slovenske bitnosti in prizadevanja za ohranjanje slovenske kulture in identitet na tako ogroženem področju, kot sta Devin in Rupa.

Poimenovanje slovenske osnovne šole v Devinu po Josipu Jurčiču je bilo, v nedeljo, 8. maja. Izbira imena ni naključna, saj je prav pisatelj Josip Jurčič prvi postavil v Devin junakinjo slovenske književnosti Lepo Vido, ki so jo potem opevali še mnogi drugi slovenski pesniki in besedni umetniki. Poimenovanje devinske šole je zato za Slovence v tej vasi spomenik zvestobi tej slovenski zemlji in obali, saj sta Devin in njegova obala pričajoča v vsej slovenski zgodovini.

Na svečanosti poimenovanja se je zbrala velika množica Devinčanov, osnovnošolcev in gostov, ki so prišli iz Grosuplja in iz Jurčičevega rodnega kraja na Muljavi. Slavnotni govornik na tej prisrčni prireditvi je bil pisatelj Boris Pahor, ki je v svojem posegu dal največji poudarek Jurčičevi osebnosti in ljubezni do materinega jezika, ki je sestavni del človekovega bistva in obenem temelj narodne zavesti. Sledili so še drugi poz-

dravni govorji predstavnikov šolskih in krajnih oblasti ter gostov. Sledilo je odkritje doprsnega kipa pisatelja Josipa Jurčiča v veži nove šolske stavbe v Devinu, delo kiparja Franceta Goršeta. V zaključnem kulturnem sporedru so seveda sodelovali v prvi vrsti devinski šolarji z recitacijami in pevskimi nastopi.

Teden dni kasneje je bila svečanost poimenovanja slovenske osnovne šole v Rupi po pisatelju Ivanu Preglju, ki je s svojimi deli ovekovečil rodno Tolminsko in vso Primorsko, pisatelju, ki nam je posredoval izročilo tolminskega pustarjev, da se slovenski zamejci ne smemo odtujiti in da moramo ohraniti našo narodnostno identiteto, ki nam jo jamči le naša slovenska šola.

Svečanega poimenovanja šole v Rupi, v katero zahajajo tudi otroci iz bližnje Peči, se je udeležilo veliko število šolarjev, staršev, učiteljev, predstavnikov oblasti in mnogo gostov iz matične domovine. Pesnik Vinko Beličič je v slavnostnem govoru orisal Pregljevo književno delo, v pozdravnih nagovorih pa je predsednik goriškega

odbora Slovenske kulturno gospodarske zvezze dr. Mirko Primožič predvsem poudaril, da daje poimenovanje šole v Rupi po pisatelju, kmečkih puntov Ivanu Preglju še večji poudarek naši prisotnosti v teh krajih, tako da se otroci ob zgledovanju tolminskega pustarjev in svojih dedov in staršev, ki so se borili proti raznarodovalnemu fašizmu, lahko razvijejo v zavedne in svobodne ljudi.

Doprski kip pisatelja Ivana Preglja v šolski veži, delo akademskega kiparja Negovana Nemca, je potem odkrila Pregljeva hči dr. Bazilija. Sledil je bogat kulturni spored, pretežno prepleten z nastopi rupenskih šo-

larjev, ki so bili deležni toplega odobravanja prisotnih staršev, učiteljev in gostov.

Mario Šusteršič

Naučimo se plavati

Pobuda Športne šole - Trst »naučimo se plavati« se je končno uresničila. Pred dobrimi petimi meseci so se pričeli redni plavalni tečaji v bazenu pri Alturi.

Pri Športni šoli so to zamisel dolgo gojili in o njej razpravljali. Marsikdaj je celo zavladala bojazen pred neuspehom, zato se je ta hvalevredna pobuda tudi tako dolgo zavlekla. Končno je januarja letos plavalni tečaj stekel in pokazalo se je, da so bile vse začetne skrbi in težave neutemeljene. Osnovnošolski otroci so takoj pokazali veliko zanimanje za plavanje in se prijavili v velikem številu, tako da so morali prireditelji plavalnega tečaja začetno skupino številnih bodočih Petričev razdeliti kar v dve. V vseh teh mesecih, odkar poteka tečaj, sta obe skupini mladih plavalcev lepo napredovali. Vsi so že splivali in pri vseh je viden velik napredek.

Pri uresničevanju plavalnega tečaja si prireditelji niso zastavljeni nobenih tekmovalnih ali agonističnih ciljev. Hoteli so samo pripomočki, da bi se naši šolarji naučili plavati, kajti statistike kažejo, da je prav v obmorskih mestih najmanj plavalcev, medtem ko je njihovo število neprimerno večje v notranjosti, kot na primer v Ljubljani, Kranju ali drugod. Za vaditelja plavanja so odborniki Športne šole - Trst povabili mladega strokovnjaka iz Kopra Igorja Sepiča. Njegov način učenja se razlikuje od navadnega. Vaditelj sam stopi v vodo z otroki in jim je vedno ob strani, medtem ko drugi vaditelji običajno vodijo in usmerjajo svoje tečajnike z roba bazena.

Tečaj plavanja je dvakrat v tednu, vsakič po dve uri. Izkazalo se je že, da bo treba v prihodnji sezoni ure podvojiti. Za plavanje se je namreč začel zanimati širok krog najmlajših šolarjev in tudi srednješol-

cev, tako da odborniki Športne šole že pre-
mišljajojo, kako zadovoljiti želje vseh pro-
silcev.

Letošnja plavalna sezona se zaključuje
konec maja z notranjim tekmovanjem. Pad-

Ia pa je že zamisel širšega tekmovanja v plavanju za osnovnošolce iz Trsta in Milj, kar bo prav gotovo pritegnilo zanimanje še mnogih drugih šolarjev, ki bi se rad naučili plavati.

Neža Maurer

Ilustr.: Marjeta Cvetko

Kdo kriči?

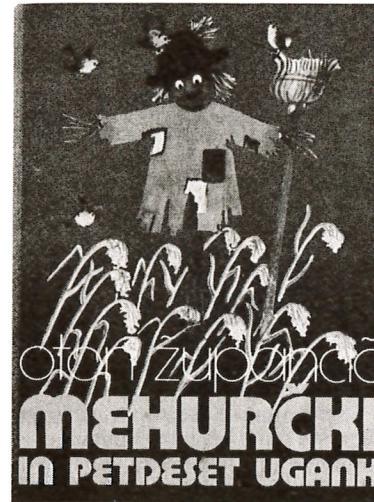
Skačejo v vodi,
pa ne kričijo —
valčki samo blestijo;
ne čofotajo,
le šepetajo.

Kdo potem čofota?
Kdo kriči?
To si ti!

novosti na
knjižni
polici

Marij Čuk

Knjigi za sončne poletne dni

Vsaka stvar dočaka svoj konec in tako se tudi tekoče šolsko leto izteka. »Galeb« bo odletel na zaslužen počitek, najrajši se veda k morju in s tem se bomo tudi mi poslovili, poslovil se bo šolski učbenik, čeprav se knjiga kot takia nikoli ne sme odpraviti na letovanje. Biti mora stalna spremljevalka človeka od rosnih let pa do častitljive starosti.

Klub temu da ste teh pridig najbrž že naveličani, mora naša rubrika vendarle izpolniti svoj namen in upravičiti svoj obstoj. Zato pa v presojo nekaj čisto lahkonatega branja.

MEHURČKI IN PETDESET UGANK Ottona Župančiča spadajo v zakladnico slovenske književnosti. Tega se je zavedala tudi založba Maldinska knjiga iz Ljubljane, ki predstavlja zanimiv izbor Župančičevih umetnin v novi lični izdaji s pisanimi risbami Marlenke Stupice. V knjigi boste dobili veliko najrazličnejših pesmic, ki priprovedejo o Cicibanu in ostalih rečeh pa vrsto ugank

za bistre glave. Ali veste, kaj je to: Na strehi poseda / pa v kuhinjo gleda. Ali pa: Biserne brez kril čebele / snoči stiha pletele, / noč na travi prenočile, / davi v sonce se poskrile. Kar petdeset je takih ugank v vaši novi knjigi, ki jo kot po navadi dobite v Tržaški knjigarni. Zabavno branje, ki vam lahko krajša vaše počitniške dneve in večere.

Slovenci imamo kar bogato ljudsko izročilo in vanj sodi tudi pravljica **JANČEK JEŽEK**, ki je pravkar zagledala svet v novi čudoviti slíkanici. Pravljice so kot nalašč, da si ob njihovem branju preveč ne belimo glave in se prepustimo samo opojnosti dogodkov in zaplavamo v svet domišljije. Prav taka je tudi naša pravljica, ki je podobna vsem pravljicam na svetu, a je vendarle po svoje še toliko bolj privlačna. Ježek, ki je bil prej otrok, se seveda na koncu spet spremeni v čudovitega mladeniča... Vendar ni samo to odlika Jančka Ježka, opozoriti moram tudi na zelo lepe risbe **Ančke Gošnik-Godec**, ki delajo knjigo še bolj privlačno in primerno sončnim poletnim dnevom.

Slovensko planinsko društvo v Trstu je v okviru dejavnosti Športne šole Trst sredi aprila priredilo za nadebudne šolarje zelo uspel izlet po Krasu. Učenci in učenke so potem svoje doživljaje na izletu pridno opisali in jih poslali v objavo Galebu. Dobil sem tako nič manj kot 22 dopisov, ki jih tu objavljam. Takega odziva si res nisem pričakoval, in da ne omenim še ostalih 60 dopisov, bil sem res prijetno presenečen.

Ceprav zadnja številka Galeba obsega 48 strani, mi je zmanjkalo prostora, zato sem moral nekaj dopisov izločiti in jih bom objavil v prihodnji, prvi številki jubilejnega 30. letnika Galeba, ki bo izšla septembra. Dopisnike, ki v teh stolpcih tokrat ne bodo našli svojega imena, prosim za razumevanje.

UREDNIK

IZLET PO KRASU

V nedeljo, 17. aprila, sem šla na izlet, ki ga je priredilo Slovensko planinsko društvo. S tramvajem smo se peljali do Opčin, potem smo se napotili proti dolini Perčedol, kjer je umetno jezero. Tisto jezero je naredil človek. Okrog jezera je bilo mnogo dreves in cvetic. Če bi tja prišli poleti, bi bila tema, ker bi bila drevesa vsa ozelenela. Šli smo potem na hrib Medvedjak, kjer smo kosili. Na Medvedjaku smo si ogledali ostanke gradišča. Šli smo potem na Repentabor, kjer smo se napili vode in počivali. Sestra mi je hotela napolniti čutarico z vodo. Ker je na vso moč odprla pipu, je vse zmocila. Šli smo potem na avtobusno postajo in se vrnili domov.

Martina Oppelt
3. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

17. 4. smo šli na izlet po Krasu s Planinskim društvom.

S Trga Oberdan smo se z openskim tramvajem peljali na Opčine. V tramvaju sva s Kristino klepetali. Pogovarjali sva se

o najrazličnejših stvareh. Medtem so se Sara, Mikela in Nataša smejale. Zakaj so se sмеjale, ne vem.

Čez nekaj časa smo prispele na Opčine. Izstopili smo in šli na trg sredi vasi. Tam smo počakali še druge otroke, ki naj bi prišli z drugim tramvajem. Ko so prispele, to je bilo približno čez 20 minut, sta prišla tudi gospa Adriana in Miran. Tedaj so nas vodiči porazdelili v skupine po razredih. Jaz sem s sošolkami bila v četrtri skupini. Četrto in peto skupino so morali porazdeliti v dva dela. S sošolkami sem bila v drugi polovici četrte skupine. Gospa Adriana je bila vodič pete skupine.

Odpravili smo se proti dolini Perčedol. Med potjo smo se ustavili na nekih skalah in tam pojedli malico. Našli smo tudi neka ležišča postlana s senom in listjem. Po vsej verjetnosti so tam spali skavti. Malo smo se naskakali, potem pa smo se odpravili v dolino Perčedol. Tam je bilo bolj hladno, kar za štiri do pet stopinj manj. Čez nekaj časa smo odšli na pot proti Medvedjaku, to je hrib v bližini Repentabra. Po precej dolgi poti smo prispele na vrh. Tam smo pojedli svoje kosilo. Nato smo se podali proti Colu. Za približno uro in pol smo se ustavili na nekem travniku. Tam smo nekateri legli v travo, nekateri so plezali po skalah, nekateri pa igrali nogomet.

Šli smo potem v Col in iz Cola na Repentabor. Tu smo napolnili čutarice, nekaj malega pojedli in odšli spet na travnik, na katerem so se dvigale tu pa tam visoke skale. Tam smo plezali, skakali in se igrali z žogo, dokler ni prišel po nas avtobus, ki nas je peljal spet na Trg Oberdan, kjer so nas čakali starši.

Izlet mi je bil zelo všeč, ker sem bila v družbi in sem se zelo zabavala.

Marijana Oppelt
4. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

Sredi aprila sem šla na izlet s Planinskim društvom. Zbrali smo se na Trgu Oberdan. Na Opčine smo se peljali s tramvajem. V tramvaju smo se Sara, Nataša in jaz samo sмеjale. Miran, njegova mama, Eva in drugi otroci so prišli z drugim tramvajem. Ko sta prišla Miran in njegova mama, smo stekli k njima.

Po stezah in stezicah smo prišli do jezera Perčedol. Sara in jaz sva se precej utrudili. Hodili sva počasi. Njena mama je bila z nama. Potem smo šli proti Medvedjaku. Končno smo prišli na vrh. Tam smo počivali vsaj eno uro. Jedli smo, pili in se igrali. S Saro sva se dalje napotili zadnji.

Jaz sem morala še na malo potrebo, in ko sem se pridružila Sari, sem bila žejenja. Zadnjo pijačo sem spila na trati, kjer smo se igrali. Ko smo spet šli, nisem bila več utrujena. Nisem tekla, a niti nisem hodila počasi. Hodili smo z gospo Guštin. Vodo sem potem pila pri cerkvi na Repentabru. Z avtobusom smo se vrnili na Trg Oberdan.

Mikela Feletti
4. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

Šli smo na izlet s Planinskim društvom. S tramvajem smo se peljali do Opčine. Čakali smo potem na drug tramvaj, da so prišli še drugi otroci. Šli smo potem malicat in tam smo našli kočo. Od tam smo se napotili v dolino Perčedol. Ko smo prišli, nam je Franko Volpi prebral nekaj o dolini Perčedol. Napotili smo se potem na Medvedjak, kjer smo srečali Luko in brata. Na vrhu nam je gospa Adriana nekaj prebrala. Šli smo malicat. Napotili smo se potem v Col in od tam na Repentabor, kjer smo pili vodo. Na travniku smo se igrali in čakali na avtobus. Bilo je zelo lepo.

Nataša Savi
4. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

Zjutraj sem z očkom šel na tramvajsko postajo, kjer smo počakali na tramvaj. Vstopili smo in se peljali na Opčine. Ker nas je bilo precej, so se morali drugi peljati z drugim tramvajem. Na Opčinah so nas porazdelili po razredih in se nato napotili. Med potjo so nam razložili značilnosti kraškega kamna, potem smo si ogledali jezero v Perčedolu. Šli smo nato proti hribu, ki se imenuje Medvedjak. Tam smo jedli in pili. Paziti smo morali, ker je blizu meja. Z Medvedjakom smo se napotili na travnik, kjer smo se igrali z žogo in se zabavali. Šli smo še na drug travnik, kjer je bilo veliko skal. Povedali so nam, da tiste skale stojijo tam že milijone let. Bilo je zelo lepo in rad bom šel na take izlete.

Piero Fontanot
4. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

Šli smo na izlet s Planinskim društvom. Ob devetih smo se srečali na Trgu Oberdan pri openskem tramvaju. Na Opčinah smo morali čakati še na drug tramvaj, ker nas je bilo mnogo. Skupaj nas je bilo približno 80. Napotili smo se na neko gmajno blizu doline Perčedol. Tam smo malicati. Neki vodič nam je prebral, kako je nastal Kras. Potem smo se napotili v dolino k jezeru, kjer so drevesa zelo visoka. Ta dolina

je globoka 40 metrov in v njej je zelo vlažno. Potem smo šli na hrib Medvedjak. Pot je bila strma, zato se je vrsta počasi vlekla. Na vrhu smo malicati in počivali. Z vrha smo imeli krasen razgled. Da bi se naskakali, so nas peljali na neki travnik, in ko smo se nadivjali, smo šli na Repentabor. Tam smo si z vodo napolnili čutarice. Z mamo sva stopili v cerkev. Cerkev je zelo znana, ker ima staro kamnitno streho. Šli smo potem v Col čakat avtobus, ki nas je peljal spet v Trst. Izlet mi je bil zelo všeč, čeprav smo dosti hodili.

Sara Jablanscek
4. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

Slovensko planinsko društvo v Trstu je priredilo izlet za osnovnošolce na Repentabor. Zbirališče je bilo ob 9. uri na Trgu Oberdan. Od tam smo se učenci in vodiči odpeljali s tramvajem na Opčine. Najprej smo si ogledali jezerce v dolini Perčedol, ki ga je verjetno ustvaril človek. Na Krasu je pomanjkanje vode, zato je bila nekoč voda zelo dragocena. V tej dolini se je začela nabirati deževnica in nastalo je jezero. Ta dolina je globoka 40 metrov. Če bi izmerili temperaturo zraka v dolini, bi ugotovili, da je za 4 stopinje hladnej kot na robu. Temperatura se zniža za eno stopinjo vsakih deset metrov. Ker je tu bolj hladno in je zemlja vlažna, uspevajo mogočna drevesa. Tam raste tudi pomladansko cvetje. Vodiči so nam povedali, da je kraška planota sestavljena iz apnenca in da je ta kamnina nastajala pred milijoni leti na morskom dnu.

Nataša Lorenzi
5. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

V nedeljo smo šli na izlet, ki ga je priredilo Planinsko društvo in je bil tudi za otroke iz vrtca. Zbrali smo se pri Fernetičih, kjer smo parkirali avtomobile. Tam sem srečal prijatelja Ivana. Potem smo se napotili proti Medvedjaku. Pot ni bila naporna. Ustavili smo se in nekaj pojedli. Kmalu smo prišli na vrh. Tu smo se odpočili in se razgledovali naokrog. Razgled je bil zelo lep. Napotili smo se proti Repentabru. Pot ni bila naporna, ker smo hodili navzdol. Spet smo se ustavili, jedli in se igrali. Vodič izleta Ervin je razdelil značke Planinskega društva. Kmalu smo srečali skupino osnovnošolcev. Med njimi so bili tudi moji sošolci: Miran, Laura in Nataša. Oni so bili namenjeni na hrib, mi pa smo šli na Repentabor. Bilo je sončno in toplo. Med potjo

Meta Rainer

Zjutraj ob
četrti uri
gobar Jurij
jo odkuri
v njemu dobro
znano hosto,
kjer je jurčkov
kar na gosto!

Sosed zanje
nič ne ve
in izvedeti
ne sme...
Ko pa v hosto
pride Jurij,
se prestraši
in razburi:

Kje so jurčki?
So se skrili,
ali so noge
dobili??
Vse okrog
nobene gobe —
to pa nekaj
je narobe!...

NEKAJ JE NAROBE

Ilustr.: Leon Koporc

smo videli mnogo kamnolomov. Na Repentabru smo se ustavili na travniku, kjer smo spet počivali. Igrali smo se slepe miši, na gnilo jajce in še druge igre. Moj očka je medtem z nožičem rezal piščalke za brata Marka in druge otroke. Tam smo ostali, dokler niso prišli še drugi z Medvedjakom. Nato smo se z avtomobili vrnili domov.

Luka Colbasso
5. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

Neke lepe aprilske nedelje smo šli s Planinskim društvom na izlet na Kras. Zbrali smo se na Oberdankovem trgu in se z openskim tramvajem odpeljali na Općine. Bilo nas je okrog 90. Vodiči so nas razdelili v skupine po razredih. Od tu smo se napotili proti Medvedjaku. Med potjo smo se večkrat ustavili, ker so nam vodiči razlagali zanimivosti o apnencu in kako je bil nekoč Kras pod vodo. Ustavili smo se v dolini Perčedol. Na dnu doline je jezerce.

Tam raste trideset metrov visok hrast, ki ga točneje imenujemo cer, in beli gaber. Temperatura je v dolini za 4 stopinje hladnejša od temperature na planoti. Vodič nam je povedal, da se temperatura v dolini zniža za stopinjo vsakih deset metrov. V tej dolini ni apnenca, ampak sama zemlja. Tu uspevajo raznovrstne pomladanske cvetice, največ je zvončkov, vetrnic, teloha in drugih. Na pohodu smo se ustavili na Medvedjaku, odkoder smo se lepo razgledali po bližnjih hribih. Videli smo Nanos in Snežnik. Obiskali smo tudi Repentabor z zanimivim obzidjem in cerkvico. Dokler ni prišel avtobus, smo vsi veseli brcali žogo in tekali na lepi kraški gmajni.

Marko Posega
3. r. OŠ »Bazoviški junaki«
ROJAN

Planinsko društvo je v okviru Športne šole sredi aprila priredilo izlet za osnovnošolce. Z vodiči smo se z openskim tram-

vajem peljali na Općine, potem pa paš v dolino Perčedol, na Medvedjak in na Repentabor. Na pohodu, ki je trajal ves dan, so nam vodiči razlagali kraške zanimivosti. Pričovali so nam o apnencu, kako je nastalo jezero v Perčedolu, o kraških jamaх, o gradiščih in Repentabru. Zvečer smo se vrnili domov utrujeni, a veseli in zadovoljni, ker smo zvedeli za mnoge zanimivosti o našem Krasu. Škoda za tiste otroke, ki se izleta niso mogli udeležiti.

Ingrid Šiškovič
3. r. OŠ »Bazoviški junaki«
ROJAN

V nedeljo, 17. aprila, smo bili na izletu skupaj z učenci in dijaki slovenskih mestnih šol. Z vodiči nas je bilo okrog 100. Ob 9. uri smo se zbrali na Oberdankovem trgu in se peljali s tramvajem na Općine. Med potjo smo si ogledali apnenčaste kamenine in dospeli v dolino Perčedol. Tam nam je vodič povedal, da bo v dolini temno, ko bodo drevesa ozelenela. Sonce ne bo moglo več posijati na dno doline in cvetice bodo usahnilne. Le čebulice in korenine bodo počakale do nove pomladi, da bodo spet vzcvetele. Iz doline smo se napotili na Medvedjak. Na Medvedjaku in na bližnjem Malem Volnku so našli ostanke grobišč. Od tu smo se povzpeli na Repentabor in kasneje še v Col, kjer nas je čakal avtobus. Že večkrat sem bila na takih izletih in še bom šla, ker so zelo zanimivi in poučni. Pa tudi nedeljo preživim na svežem zraku.

Federika Pirchio
3. r. OŠ »Bazoviški junaki«
ROJAN

Tretjo nedeljo v aprilu smo bili na izletu, ki ga je priredilo Planinsko društvo. S tramvajem smo se peljali na Općine in od tam nadaljevali pot po vasi, po stranskih poteh in stezah in dospeli na kraj, kjer je bilo mnogo kamenja. Tam nam je vodič pokazal kamen z veliko luknjo, potem še škrapljije in žlebičke in nam povedal, da je to apnenec. Rekel je tudi, da je bilo nekoč na Krasu morje. Hodili smo potem po gozdu in soncu, ki je bilo do tedaj precej kislo, je začelo lepo sijati. Prišli smo v dolino Perčedol, tipično kraško dolino z umetnim jezerom. Vodič nam je povedal, da v kraških dolinah ni kamenja, ampak rodovitna zemlja. Nadaljevali smo pot in se začeli vzpenjati na Medvedjak. Utrujeni in lačni smo prispeti na vrh. Tam smo si ogledali gradische. Odpočili smo se, izpraznili nahrbtnike in čutarice in se potem napotili proti Repentabru. Ta kraj je znan še iz časov, ko

so Turki napadali naše kraje. Vrnili smo se v mesto z avtobusom in bili srečni in veseli, ker smo preživeli tako lepo nedeljo v naravi.

Valentina Franca
3. r. OŠ »Bazoviški junaki«
ROJAN

Aljoša Taučer, Maksimiljan Tence 5. r. OŠ »I. Grbec« - ŠKEDENJ

Sredi aprila smo se v okviru Planinskega društva in Športne šole napotili na izlet. Bili smo razdeljeni po razredih. Sprva smo šli proti dolini Perčedol. Med potjo smo se ustavili na značilnem kraškem ozemlju. Tu so nam vodiči govorili o zgodovini in značilnostih Krasa. Vsi že vemo, da kraška planota sestoji predvsem iz apneca. Na tem kamnu večkrat lahko vidimo bele, zelenkaste, rumenkaste ali rožnate madeže. To so živi organizmi - lišaji. Po kratkem počitku smo nadaljevali pot proti dolini Perčedol. Tam smo začudenici gledali jezerce, ki je po vsej verjetnosti umetno. Vodiči so nam spet začeli pričevati o zanimivostih. Povedali so nam, da je v dolini hladnejše, ker se vsakih deset metrov temperatura zniža za eno stopinjo. Če pa se vzpenjamo na hrib se temperatura vsakih 100 metrov zniža za eno stopinjo. Potem smo šli na Medvedjak. Tu teče meja med Jugoslavijo in Italijo. Po počitku smo šli do repentabrske cerkvice in potem do Cola, kjer so apnenčasti stebri visoki od 3 do 5 metrov. Vodiči so spet začeli razlagati. Povedali so nam, da je bila nekoč vsa kraška planota pokrita z vodo. Voda ni vsega apnanca enakomerno razzrla, zato so ostali taki visoki stebri. Na izletu sem se zelo zabavala. Ko sem prišla domov, sem bila zelo utrujena.

Erika Buzečan
5. r. OŠ »Bazoviški junaki«
ROJAN

Učenci osnovnih šol smo se v nedeljo sredi aprila odpravili na izlet. Sprva smo se napotili v dolino Perčedol, nato na Medvedjak in na Repentabor. Med potjo nam je gospod Rudež pripovedoval o Krasu. Najbolj so pritegnili moja pozornost podatki o kraškem kamnu apnencu in o tem, da na apnencu večkrat vidimo madeže, pokrite s črnimi pikicami. Te so živi organizmi ali lišaji, ki živijo na skalah. Šli smo v dolino Perčedol, kjer je umetno jezero. Ta dolina je globoka 40 metrov. Zanimivo je, da se ob spustu v dolino temperatura zniža za eno stopinje vsakih deset metrov. V dolini pa je temperatuta za 4 stopinje nižja kot na planoti.

Ob robu kotanje smo opazovali od tri do pet metrov visoke skale. Podlaga tal je bila pred tisoč leti nekoliko višja kot je sedaj.

Šli smo tudi na hrib Medvedjak. Ta se dviga na meji med Italijo in Jugoslavijo. Ko smo si ogledali še repentabrsko cerkvico, smo bili že precej razigrani in taki smo se vrnili domov. Tanja Kermec

5. r. OŠ »Bazoviški junaki«
ROJAN

Odpavili smo se na izlet Planinskega društva. Na Općinah so nas razdelili po razredih in se potem napotili v dolino Perčedol, na Medvedjak in na Repentabor. Ogledali smo si tudi kraško planoto, ki je sezavljena iz apnanca, ki je ves razpokan. Ta je nastal v davnih časih, ko je bila kraška planota pod morsko gladino. Na morskem dnu je živelno mnogo živalic, predvsem takih, ki so imele apnenčaste hišice. O tem sedaj pričajo oddisi, ki jih zasledujemo na kraških kamnih.

Po kratkem počitku smo se odpravili v dolino Perčedol. Kotanja je globoka 40 metrov in na dnu doline leži jezerce, ki ga je ustvaril človek. Nanesel je veliko kamenja, ki ga je pokril z ilovico. Nabrala se je potem deževnica in nastalo je jezero. V dolini rastejo trobentice, jetrniki, vetrnice, telesh in divji petelinčki.

V Colu smo videli kamnite steble od tri do pet metrov visoke. V davnih časih je bilo zemeljsko površje na isti višini. V stoljetjih je voda apnenec raztopila in podlaga se je znižala.

Proti večeru smo se z avtobusom vrnili proti domu. Na tem izletu smo se zelo zabavali in spoznali nekaj kraških zanimivosti.

Karin Vitez
5. r. OŠ »Bazoviški junaki«
ROJAN

Udeležil sem se izleta, ki ga je v okviru Športne šole priredilo Planinsko društvo. Ko smo prišli na Općine, smo se odpravili

proti kraški planoti. Med malico nam je predsednik Pino Rudež razlagal zanimivosti o Krasu. Izvedel sem, da se pikice na kamnih in drevesih imenujejo lišaji. Ti so lahko različne barve.

Nato smo se odpravili v dolino Perčedol. Na njenem dnu je umetno jezero. Kako je nastalo? Na Krasu je bilo vedno malo vode, zato je človek zavalil kamneje v dolini, prekril jih je z ilovico, ki zadržuje vodo, nabrala se je deževnica in nastalo je jezero.

Potem smo šli na hrib Medvedjak. Tam so podrte vojaške stavbe. Tam teče tudi mejna. Od tam smo šli na Repentabor, kjer smo se ustavili.

Zadnja etapa tega izleta je bil Col. Tu smo si ogledali kamnite stebre, visoke od treh do petih metrov. Pred tisoč leti ni bilo teh stebrov, ampak zemeljsko površje. Voda, ki je pronica, je razjedla zemljo in kamenje. Njeno delovanje je leto za letom znižalo zemeljsko površje kar za 4 metre. Ostal je trši kamen, tako da so današnje skale le spomin, kakšno je bilo nekdaj površje.

Matija Armani
5. r. OŠ »Bazoviški junaki«
ROJAN

Sportna šola in Planinsko društvo sta priredila izlet na Kras. Šli smo s tramvajem na Općine. Napotili smo se proti Medvedjaku in se ustavili na kraški planoti. Tam smo malicali. Pričevali so nam o nastanku kraške planote. Kjer je danes Kras, je bilo nekoč morje. Živalice so si na morskem dnu napravile domove in tako so se v teku tisočletij nakopičile in ustvarile debelo plast, ki je segala iz morja. Opazovali smo drevesa, na katerih so bili lišaji. Lišaji so zelo skromne rastline. Potrebujejo zelo malo hrane, zato jih dobimo tudi v mrzlih krajih. Na kamnih so bili rdeči madži.

Pozneje smo se napotili k jezeru v dolino Perčedol. Jezero ni naravni pojav. Izkopali so ga ljudje, dež pa ga napaja. Zato je spomladis polno vode, poleti pa je skoraj suho. Tam raste mnogo različnih rastlin.

Potem smo šli proti Repentabru, kjer smo se odpočili, napolnili čutarice in nadaljevali pot v Col. Ustavili smo se na travniku in čakali avtobus. Medtem so nam pripovedovali razne zanimivosti o Colu. Ker smo bili utrujeni, nismo preveč poslušali. Sedaj se o Colu prav nič ne spomnimo. Ko je prišel avtobus, smo se odpeljali v mesto do Trga Oberdan.

Elena Brazzani, Massimo Barini, Alenka Mozetič
4. r. OŠ »I. Grbec«
ŠKEDENJ

Ludovika Kalan

Majski dežek

Laškotno

Franjo Lužević

1. Padaj, maj-ski dežek na ze-le-no polje,
2. Padaj, maj-ski dežek na pomladno setev,
3. Padaj to-pli dežek na cvete-če trate,

1. da vje-se-ni zla-ti bo ro-di-lo bo-lje !
2. sonček bo po-ma-gal, da bo dobra že-tev !
3. kmet se bo ve-se-lil le-ti-ne bo-ga-te !

Sem na Trgu Oberdan blizu postaje openskega tramvaja. Tu je polno otrok, ki tekajo gor in dol, desno in levo. Seveda, je izlet Športne šole. Med otroki sem tudi jaz. Zdaj stopim v tramvaj, vsi me porivajo. Zaslišim brizganje s piščalko in tramvaj odpelje. Med vožnjo se mi pozdeva, da je tramvaj ustavljen. Dospemo na Općine. Tu čakamo še ostale otroke, za katere ni bilo prostora v prvem tramvaju.

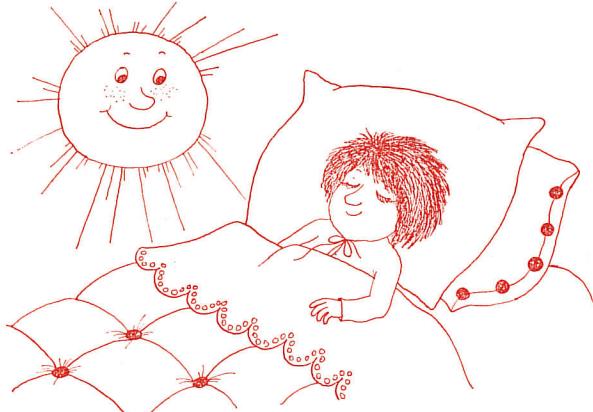
Napotimo se proti Medvedjaku. Vidim zelo globoko jamo, dna ne vidim. Gremo v dolino Perčedol. Tu je velikanska luža. Ne-navadna dolina je. Globoka je in na dnu je hladnejše. Končno se ustavimo. Malicamo in odiidemo. Nadaljujemo pot. Ivo in jaz začneva rezati šibe. Potem nagajam vodiču. On teče za mano, a se mu skrijem. Dospemo na Medvedjak. Tam je državna meja. Z Ivolom malicava in se spojjeva. Nekateri otroci so nehote šli čez mejo. Vodič jim

kričijo. Takoj se vrnejo. Čakamo na soncu, ker nekateri še niso pospravili malice. Odiidemo. Po poti se z Ivolom prehitevamo. Okregajo naju, midva pa vseeno nadaljujeva. Dospemo do skal. Tam so bila nekoč tla zelo visoka. Prihaja avtobus. Vstopim. Odpeljemo se in pridemo do Trga Oberdan. Izletejamo se konec. Zdaj grem domov, utrujen, a vesel.

Lučo Blasi
4. r. OŠ »J. Ribičič«
SV. JAKOB

Na Trgu Oberdan z Mavricijem čakam na openski tramvaj. Okoli mene je polno otrok, ki kričijo in se prerivajo, da bi vstopili v tramvaj. Oglasili se piščalka in tramvaj odpelje proti Općinam. Med vožnjo se pogovarjam z Mavricijem. Na Općinah se zberemo, porazdelimo v skupine in se napotimo proti Medvedjaku. Med potjo se ustavimo in

SONČNI ŽARKI

Ilustr.: Marjeta Cvetko

Kadar ptice v rdečo zoro
jutranjico zažgolio,
trije sončni žarki k sinku
v posteljico zažarijo.

Prvi žarek — svetli žarek
sinku brž oči pomane:
veder vstane in v očeh mu
svetle lučke so prižgane...

Drugi žarek — zlati žarek
sinku v roke potopi se:
kar poslej mu roka prime —
vse v zlato mu spremeni se...

Tretji žarek — gorki žarek
v dno srca se mu zarije:
slednji hip poslej srce mu
vsemu svetu gorko bije...

Pa to niso sončni žarki,
ki budijo in bleščijo —
materini so pogledi,
sinku dneve vse zlatijo...

pojemo malico. Pridemo v dolino Perčedol. Jezero je umetno. Nastalo je tako, da se je voda nabrala na nepropustnih tleh. V dolini je temperatura nižja kot na vrhu. V jezero mečemo kamne.

Med potjo najdem kamne z lišaji in jih spravim v žep, da bi jih nesel v šolo. Lučo in jaz hočeva biti prva, zato se prerivava in prideva pred vodiča. Končno se na vrhu Medvedjaka ustavimo. Tam pomalico. Nazaj grede plezavajo po drevesih. Končno se napotimo v Col. Tam nas čaka avtobus in se vrnemo v mesto. Na Trgu Oberdan me čaka mama in me pelje domov.

Ivo Buda
4. r. OŠ »J. Ribičič«
SV. JAKOB

Zbrali smo se na Trgu Oberdan. Počakali smo otroke drugih šol. Ko so prišli vsi, smo stopili na openski tramvaj. Peljali smo se do Opčin. Zamudniki so prišli z naslednjim tramvajem. Počakali smo jih in po jedli malico. Ko so prišli, so nas razdelili v skupine po razredih. Ker nas je bilo preveč iz četrtega razreda, so nas razdelili v dve skupini.

Napotili smo se na hrib Madvedjak. Astrid in jaz sva bili utrujeni in Mavricij naju je vlekel. Na poti smo videli kamnito hišo. Opazovala sem lišaje. Na boru smo videli razpokano lubje, iz katerega se je cedila smola. Na vrhu hriba smo sedli v senco, jedli in klepetali.

V Colu nas je čakal avtobus. Vstopili smo in se vrnili v mesto. Na izletu sem se zelo zabavala.

Consuelo Kodermaz
4. r. OŠ »J. Ribičič«
SV. JAKOB

Zbudil sem se zgodaj. Šel sem pred šolo in se z Ivoovo mamom odpeljal na Trg Oberdan. Počakali smo na openski tramvaj. Vstopil sem prvi. Peljali smo se na Opčine. Tam so nas čakali drugi otroci. Odšli smo po cesti in prišli na travnik. Napotili smo se na hrib Medvedjak. Ustavili smo se, jedli in pili. Nadaljevali smo pot in videli tri jame. Ustavili smo se v dolini Perčedol, kjer je majhno jezerce. Končno smo prišli na vrh hriba. Mi smo si poiskali prostor, kjer nas ni nihče videl. Pili smo in se igrali z

žogo. Poslušal sem vodiča, ki je pravil, da je na Krasu bila voda. Ko je voda odtekala, je topila kamne in nastale so luknje.

Odšli smo na Repentabor. V Colu smo stopili na avtobus in se vrnili na Trg Oberdan, kjer me je čakala Ivova mama. Pospremila me je domov.

Zelo sem se zabaval. Bil sem utrujen, a kljub temu bom še šel na izlete Športne šole.

Mavricij Schiulaz
4. r. OŠ »J. Ribičič«
SV. JAKOB

Bil je zelo lep dan. Sonce je veselo si-jalo na nebu. Mama me je odpeljala na Trg Oberdan. Tam je bila Consuelo. Pripeljal je openski tramvaj. Vsi smo naglo vstopili. Openski tramvaj nas je odpeljal do zadnje postaje. Nato smo se napotili na hrib Medvedjak. Še prej smo šli v dolino Perčedol, kjer je jezerce. Ogledali smo si jezerce, ki je umetno. Nastalo je tako, da se je tam zbrala voda na nepropustnih tleh.

Na vrhu Medvedjaka smo se ustavili. Pojedli smo malico in si ogledali okolico. Mavricij, Consuelo in jaz smo klepetali. Vodič nam je povedal, da je bilo nekoč na Krasu morje. Ko je voda odtekala, je topila kamne in nastale so luknje. S hriba smo šli na Repentabor, od tu pa v Col, kjer nas je čakal avtobus. Izlet je bil lep, ker sem se zabavala. Še bolj bi mi bilo všeč, če bi se vrnili z openskim tramvajem.

Astrid Marega
4. r. OŠ »J. Ribičič«
SV. JAKOB

25. APRIL

V razredu smo zbirali članke iz časopisov, ki govorijo o 25. aprilu in o odporu proti fašizmu. Iz člankov smo razbrali sledče:

Slovenski in italijanski časopisi so naznajnici proslavo o 25. aprilu in vabili k mnogični udeležbi. Tako nai bi demokratični Trst izrazil svojo voljo, da hoče živeti v miru in prijateljstvu.

Leta 1944 v aprilu so nacifašisti na openskem streliscu postrelili kar 71 talcev. Zato se vsako leto spominjamte teh žrtev na dan 25. aprila. Na letosnji proslavi so počastili 39. obletnico tega pokola. Govornika Igor Tuta in Fausto Monfalcons sta v govorih zahtevala ukinitev openskega streliscu in poudarila, da morajo bodoči rodovi poznavati žrtev nacifašističnega nasilja, da se bodo uprli vsakemu sovražniku miru in nasilja. (Valter)

Leta 1903 so Slovenci zgradili Narodni dom pri Sv. Ivanu. Po prvi svetovni vojni

so jim fašisti ta dom odvzeli. Svetovančani hočajo danes doseči vrnitev Narodnega doma. Vse, kar je bilo prej fašistično, je prevzela država. Prebivalci pa pravijo, da je Narodni dom njihov. Zato je poseben odbor odločil, da bodo vse proslave pri Sv. Ivanu povezane z akcijo za vrnitev Narodnega doma. (Elena)

V Rižarni so tudi letos priredili spominsko proslavo ob 25. aprilu. Tam so bili tudi verski obredi: katoliški, pravoslavni in židovski. Nato je govoril predsednik pokrajinske uprave Darno Clarici. Govorili so potem dolinski župan Edvin Švab v slovenščini, sindikalni predstavnik Bruno Degrassi in tržaški župan Manlio Cecovini. Ko je začel govoriti tržaški župan, je mnogo ljudi iz protesta odšlo. (Sara)

Slovenski in italijanski časopisi so izrazili ogorčenje demokratičnih organizacij proti proslavi in predstavitvi knjige zločinka Francesca Giunte, vodjo prvih fašističnih tolp v Trstu. (vsi)

V ponedeljek, 18. aprila, je predstavnik fašistične stranke Giorgio Almirante imel govor v hotelu Excelsior ob stoletnici rojstva Mussolinija in s tem začel kampanjo, da bi vrnili ugled pokojnemu voditelju fašističnega režima. Vse levicaške stranke so seveda takoj protestirale. Sprožile so zato pobude, da bi mlajšim rodovom prikazale stvarne nevarnosti in nasilje novofašističnih akcij. (Aleksander)

Ko so ljudje slišali, da je Almiranteju dovoljeno poveličevati lik požigalca Giunta, so bili zelo ogorčeni. Zato je Slovenski klub na svojem sedežu priredil razpravo o požigalcu Narodnega doma. (Alenka)

V Tržiču na Goriškem so letos priredili svečano proslavo pred spomenikom 500 delavcem ladjevnic, ki so padli v partizanskih vrstah. Župani vseh občin so dali razobesiti spominske lepake. Proslavo je priredila tudi pokrajinska uprava Gorice. Na goriškem pokopališču pa so položili vence. (Massimo)

Učenci in učenke
4. r. OŠ »I. Grbec«
ŠKEDENJ

PRVI MAJ, OSVOBODITEV TRSTA

Za mojega očeta je bil prvi maj 1945 eden najlepših dni v življenu. Po dolgih letih vojne in strahu je prišel dan svobode in miru.

Že na predvečer prvega maja so mesto obkolile enote Jugoslovanske ljudske armade, naslednji dan prodrle z vseh strani v Trst in ga osvobodile. Pri tem so jim pomagali tudi meščani, slovenski in italijanski antifašisti, ki so dolgo čakali na ta trenut-

tek. Fašisti in Nemci, ki so v času vojne pobijali in zastrahovali slovenski narod, so se predajali ali skrivali.

Očka bi bil šel rad iz hiše, a ga mama ni pustila, ker so bili na strehi neke bližnje hiše fašisti, ki so streljali z mitraljezom. Babica je sešila jugoslovansko zastavo in jo razobesila na okno.

Vsi so bili zelo srečni. Vsem je bilo tako, kot če bi po dolgem bivanju v temni jami prvič prišli na toplo sonce.

Luka Colbasso
5. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

O osvoboditvi Trsta sta pisala tudi Sabrina Gec in Miran Guštin, oba iz 5. r. OŠ »F. Milčinski« - KATINARA. Sabrina je v svojem spisu lepo opisala velikansko manifestacijo v Trstu v prvih dneh maja 1945, o kateri ji je priповedovala teta, Miran pa je navedel priповedovanje babice, ki je bila priča, kako so partizani polovili Nemce na Katinari.

ZLOMLJENA ROKA

Na velikonočni pondeljek sem šla na Lovec na kotalkališče. Tam sem srečala sošolko in takoj sva se domenili, da bova tekmovali, katera bo prva prikotalkala do nasprotni ograje. Ko sva bili skoraj na koncu svoje tekme, je sošolka trčila vame, jaz pa v želesno ograjo.

Roka me je zbolela, a mama je mislila, da ni nič hudega. Ker bolečina ni prenehalila, me je mama peljala v bolnišnico »Burlo«. Tam so mi roko slikali in ugotovili, da je zlomljena. Dali so mi jo v mavec. Mama ni mogla verjeti in jaz tudi ne.

Šele 2. maja so mi sneli mavec in zdelenje mi je, da je od dneva, odkar sem ga nosila, minilo sto let.

Mirja Pirnat
4. r. OŠ »O. Župančič«
SV. IVAN

POMLADANSKI ŠOLSKI IZLET

Šli smo na šolski izlet na Vrhniko. Sonce je toplo sijalo. Šli smo preko mejnega prehoda pri Lipici. Na meji je šlo brez zapletljajev.

Prišli smo na Vrhniko, kjer smo k spomeniku Ivanu Cankarju položili šop rdečih nageljnov. Počastili smo tako našega največjega pisatelja. Potem smo šli v Cankarjevo rojstno hišo na Klancu. Ivan Cankar se je rodil 10. maja 1876 kot osmi od dvanajstih otrok. Sedanja hiša je bila sezidana na pogorišču prvotne lesene bajte.

V Bistri smo si ogledali Tehnični muzej z gozdarsko, lesnoindustrijsko, lovsko, že-

lezarsko in elektrotehniško zbirko. Najprej smo prišli v sobo, kjer je bilo razstavljenih vseh vrst žag. V drugih dvoranah je bilo polno divjih živali. Videli smo lisice, volkove, fazane, kune veverice in razne ptice. Tam smo lahko gledali tudi kožo velikega medveda, svetovnega prvaka, ki so ga lovci ustrelili na Snežniku leta 1976. Občudovali smo nekatere divje živali: gamse, muflone, srnjake in srnjake. Šli smo potem v tkalnico, kjer so razstavljeni razni stroji in statute in tudi stara tara.

Nadaljevali smo pot v Brezovico, kjer smo si ogledali osnovno šolo. Ko smo stopili v novo šolsko poslopje, so nas učenci zelo lepo sprejeli. Otroci so nam tudi zapeli dve pesmi: »Čuk se je oženil« in še pomladansko pesem. Podarili so nam petdeset knjig. V tej šoli je 416 učencev in 27 učiteljic. Kmalu smo se z učenci iz Brezovice spoprijateljili in pokazali so nam zelo lepo telovadnico in veliko igrišče za nogomet, atletiko, igro med dvema ognjemata in balinanje. Morali smo se posloviti in šli smo na kosilo v sotesko Pekel ob Otavščici, ki bi brzicah in slapovih hiti s planote v nizko dolino.

Od tam smo šli v Močilnik, kjer izvira reka Ljubljanica. Ko smo se vračali domov smo se ustavili v Senožečah. Mi otroci smo se veselo zabavali na travniku. Domov smo prišli zvečer okoli osme ure. Izlet je bil zelo zanimiv in lep.

Tamara Ražem
4. r. OŠ »P. Trubar«
BAZOVICA

NA IZLETU

V soboto, 9. aprila, smo šli na šolski izlet v Benetke. Spremljale so nas učiteljice in nekateri starši. V Benetke smo se peljali z vlakom. V vlaku smo se zelo zabavali, ker smo imeli ves wagon samo za nas. Od postaje do Trga sv. Marka smo se peljali po Canal Grande. Ogledali smo si potem trg sv. Marka, notranjost stolnice in zvonik. Šli smo v doževo palaco, muzej in preko Ponte dei Sospiri v zapore.

Na trgu je bilo mnogo golobov. V parku smo potem jedli kosilo in sicer to, kar smo imeli s seboj. Ogledali smo si tudi, kako izoblikujejo steklo. Tam smo kupili spominčke. Nato smo se sprehajali po ozkih uličicah do Ponte del Rialto. Stopili smo na ladijo in se odpeljali do želesniške postaje. Vlak nas je peljal domov. Na izletu je bilo zelo lepo, čeprav smo se vrnili zelo utrujeni.

Vanja Čuk
2. r. OŠ »M. Gregorič - Stepančič«
SV. ANA

Vojan Tihomir Arhar

Ilustr.: Marjanca Jemec Božič

Pesem o dežju

Na tiho kakor siva miš
dotakne dež se krova hiš.

Na okna trka in škreblja,
na njive pada, gozdna tla.

Ves moker je in kot nalašč
iz dežnih kapelj nosi plašč.

Le včasih, dasi sam ni kriv,
postane ploha, hud naliv.

Tedaj počakamo doma
na nežno mavrico z neba...

V PADOVI

Konec aprila smo šli v Padovo. Tam smo si najprej ogledali cerkev sv. Antona. Cerkev je zelo lepa. Potem smo šli na kosilo in nato na sprehod po mestu. Hodili smo in hodili, tako da smo se zgubili in smo morali nekoga vprašati za pot, da smo lahko prišli do avta. Potem smo šli na sladoled. Odplejali smo se iz Padove po avtocesti do Benetk in potem po stari cesti domov. Bilo je lepo. Upam, da se bomo kmalu vrnili.

Nataša Savi
4. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

STARE VELIKONOČNE NAVADE

Nekoč so bile velikonočne navade zelo žive. Danes se jih je ohranilo zelo malo. Pri nas v Lonjerju so se nekoč z veliko vnemo pripravljali na Veliko noč. Bil je to praznik vstajenja in pomlad. Čutila ga je vsa vas. Gospodarji so počistili pred domovi in hlevi. Gospodinje in dekleta pa so poskrbele za lepo počiščene domove. Skuhale so »žuco« in se ponašale z lepimi in dobrimi pincami in »presencami«. Otroci so skrbeli za barvanje pŕihov. Obarvali so jih s čebulnimi olupki ali pa s »fnadcem«. Za Veliko noč ni manjkalkuhan pršut.

Na veliki četrtek so utihnili zvonovi in v cerkvi so zaropatale ropotljice ali ra-

glje. Zvonovi so se oglasili šele z glorio na veliko soboto. Takrat so imeli navado, da so si umivali obraz. Zvečer je bila procesija z godbo. Iz lonjerske kave pa so se slišali strelji strica Drejčeta S'ka. Na velikonočno nedeljo je bil blagoslov velikonočnih jedi. Vsa družina je bila zbrana pri mizi. Celo mlekarice so na Veliko noč ostale doma. Na žalost so se te lepe navade opustile. Pri nas doma še vedno kuhamo »žuco« in barvamo pŕihove. Pince pa kupujemo v trgovini.

Martina Oppelt
3. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

Lepe in zanimive opise velikonočnih navad nekoč so poslali tudi Vesna Kranjec, Monika Sancin, Barbara Makovič in Marko Padovan, vsi učenci 3. r. OŠ »F. Milčinski« - KATINARA. Spise so napisali po priporovadanju babic in očetov, ki so jim povedali, kako je bilo nekoč ob velikonočnih praznikih.

POSLUŠALI SMO UMETNICO

Na našo šolo je prišla gledališka igralka Štefka Drolčeva. Svoje priporovodenje je začela s pesmimi Frana Levstika iz knjige Najdihojca. Oponašala je vse živali v pesmici. Prinesla je tudi tri lutke. Ko je kon-

cala z recitacijami, je vzela v roko lutko, ki je ponazarjala miško in začela pripovedovati pravljico o Sapramiški, ki je morala zradi zlomljenega zobka k zobozdravniku dr. Detlu, domov grede pa se je spretno izognila mački.

Gospa Štefka Drolčeva nam je potem vedala še pravljico o petelinčku, ki je moral po svetu, ker so se vsi iz njega norčevali, in je končno srečal majhno kokoško, ki mu je bila všeč, petelinček pa kokoški.

Tatjana Stopar
4. r. OŠ »P. Trubar«
BAZOVICA

SPORTNI DAN

Učenci četrtega in petega razreda šole »Ivan Grbec« smo šli na tekmo med dve ma ognjem. Igrali so najprej otroci iz Rojana in Barkovlj. Zmagale so Barkovlje. Potem smo nastopili mi proti Barkovljem. Dve igri smo izgubili, eno pa zmagali. Igrali smo potem proti učencem iz Rojana. Vsi smo dali vse od sebe, a nismo zmagali. V drugi tekmi smo se borili do zadnjega diha, a nasprotniki so imeli več sreče in so nas vse zadeli. Tekmovali smo samo v osmih, ker imamo premalo deklic. Klub porazu smo igrali lepo in borbeno. Vse do konca smo upali, da bi utegnili dobiti nekaj žog in tako zadeti nasprotnike. Naslednjo soboto se bomo borili za sedmo, osmo, deveto ali deseto mesto. Vsak dan pridno treniramo in se vadimo. Upam, da se bomo v finalu bolje izkazali.

Igor Stopar
5. r. OŠ »I. Grbec«
ŠKEDENJ

POMLADNA

Prišla je pomlad,
vsakdo jo ima rad.
Cvetke zacetvijo,
živali se zbudijo.
Odšla sem na Kras,
na lep, zelen pas.
Zima je odšla,
pomlad pa je prišla.
Zvonček zazvoni,
trobentice zbuditi.
Ko sem vijolice jemala,
veselo sem se zasmejala.
Danes je lep dan,
zato se v jutru rada igram.

Mikela Sancin
5. r. OŠ »I. Grbec«
ŠKEDENJ

V KNIGARNI IN ŠTUDIJSKI KNIŽNICI

Ogleddali smo si Narodno in študijsko knjižnico ter Tržaško knjigarno. V Tržaški knjigarni knjige prodajajo, v knjižnici pa

knjige posojajo, ali jih ljudje pridejo tja prebirat. V Narodni in študijski knjižnici smo videli mnogo knjig. Videli smo tudi prvo knjigo Primoža Trubarja.

Gospa Magda Maver, ki je tam v službi, nam je pokazala predale, kjer imajo spravljen imenski in stvarni katalog. Peljala nas je potem v skladisče. Tam so spravljene vse knjige po abecedi. Magda Maver nam je pokazala tudi Partizanski dnevnik, ki je izhajal med drugo svetovno vojno. Potem smo šli v drugo skladisče. Tudi tam so bile knjige urejene po abecedi. Vseh knjig je v knjižnici 70 tisoč. Ko smo se vračali iz skladisča in smo šli mimo čitalnice, smo videli črnca in celo starega moža, ki sta prebirala knjige.

Erika Doljak
3. r. OŠ »P. Trubar«
BAZOVICA

Zanimiv spis o obisku v Tržaški knjigarji in Narodni in študijski knjižnici je poslala tudi Irena Čač, 3. r. OŠ »P. Trubar« - BAZOVICA.

KOŠARKARKA EKIPA »JADRAN«

Slovensko košarkarsko ekipo Jadran so ustanovili leta 1978. Nastala je na podlagi dogovora med društvimi Kontovel, Polet in Sokol, ki so se zmenila, da sestavijo skupno ekipo s svojimi najboljšimi košarkarji.

V začetku je bila ekipa Jadran še neznana. Na tekme so prihajali le redki navijači. Postopoma pa je Jadran dosegal vedno večje uspehe in zamejci so začeli ugotavljati, da ima ta ekipa mnogo perspektiv. Z napredovanjem Jadrana so se začele tudi tribune dolinske telovadnice polniti in bile premajhne za tako številno občinstvo.

S trudom in pozrtvovalnostjo so naši fantje dosegli C-1 ligo. Tisti dan je bil najlepši v njihovi karieri. Njihovo veselje je bilo na višku. Sama sem z njimi doživljala ta veliki dan. Zvečer, ko smo skupno zapuščali telovadnico, so se avtomobili postavili v vrsto in trobili do Repna.

Sedaj je Jadran v C-1 ligi in se bori za prestop v B ligo. Predsednik Jadrana je dr. Drago Gantar. Sedaj ima Jadran številno publiko, zato igra v Športni palači. Ljudje, in predvsem mladina, so vsi navdušeni za Jadran. Pred časom so si navijači priskrbeli tudi zastavo, na kateri na veliko piše JADRAN. Trener Jadrana je Jože Splihalj. Jaz poznam skoraj vse igralce in sem z njimi v prijateljstvu. Kadar igra Jadran v športni palači je navijanje zelo močno. Najboljša igralca v skoraj vsaki tekmi sta Boris Vitez in Marko Ban, ki igrata nepretrgoma že pet let. A ne smemo pozabiti na Roberta Da-

Pred slovesom vam moram povedati nekaj zaupnega.

Galeb vam je za prihodnje šolsko leto pripravil lepo in koristno prese-

neva, ki ga kličemo tudi Čita. V vsaki tekmi se izkaže in doseže veliko število točk.

V tej sezoni je imela ekipa precej smole s poškodbami in izgubljenimi tekmami. Upajmo, da bo v bodoče boljše. Vsi upamo, da bo Jadran igral v play-offu in seveda zmagal ter prestopil v B ligo, kar si mi vsi želimo.

Tjaša Kocman
5. r. OŠ »F. Bevk«
OPĆINE

TORTA

Nekateri smo še zapackani okrog ust od Matejeve čokoladne torte. Bila je zelo dobra. Tako smo morali našemu Mateju zapatiti še enkrat voščilno pesem za rojstni dan. Tisto čudovito torto je naredila njegova mama. V šolo jo je prinesel njegov tata. Mateju smo nazdravili s coca-colo. Živio!

Kristjan Doljak
2. r. OŠ PROSEK

RAZSTAVA »TRŽAŠKA INDUSTRIJA MED 19. IN 20. STOLETJEM«

Rojanski šolarji smo si ogledali razstavo »Tržaška industrija med devetnajstim in dvajsetim stoletjem«. Ko smo dospeli na Tržaško pomorsko postajo, nas je sprejel vodič, ki nam je kot uvod obrazložil, kakšno je bilo tedanje stanje tržaških delavcev. Povedal je, da so delavci delali od zore do mraka in večkrat tudi ponoči, da so zasluzili nekaj več denarja, saj so bile v tisti dobi plače zelo nizke.

Večkrat so morali tudi otroci v tovarno. Z delom so morali sprejeti tudi nevarnosti, ker so prenašali težak in nevaren material.

nečenje, o katerem sem prepričan, da ga boste zelo veseli: »Galebov šolski dnevnik«.

Ta šolski pripomoček, ki vas bo spremlijal vsak dan skozi vse šolsko leto, vam bo zelo koristen. V prvem delu prinaša razpredelnice, ki jih boste sami izpolnili s svojimi podatki, urnike, opravičila, prijavo za tekmovanje za bralno značko, razporedenalog, urnike šolske knjižnice, beležke in razne stvari, ki so v šoli v vsakdanji rabi. Drugi del dnevnika

Zato so se večkrat dogajale nesreče, ki so bile včasih smrtné.

Začeli smo si ogledovati razstavo. Najprej smo si ogledali nekaj tlorisov tržaškega pristanišča, ki je bilo od leta 1820 do 1930 zelo pomembno za tržaško industrijo. Ogledali smo si tudi orodje, ki so ga takrat uporabljali delavci. Zanimiv je bil tudi štiriječini lepk v nemščini, italijanščini, slovenščini in hrvaščini iz leta 1890, na katerem je bila prepoved praznovanja 1. maja. Presenetil me je tudi zelo zanimiv in natancen načrt za gradnjo ladje »Radetzky«.

Zdeli smo tudi, da so delavci večkrat prirejali družabne veselice, na katerih so se v nedeljah zabavali skupaj z družino. Tudi oddelek, v katerem so bile razstavljene zastave me je zelo zanimal. Na nekaterih je bil napis »pax«, na drugih je bila sešita tržaška helebarde. Z radovednostjo sem si ogledala tudi zastavo, na kateri sta bila znamenita srp in kladivo, simbol delavcev. Povedali so nam, da je ta zastava zelo dragocena.

Razstava je bila zelo zanimiva. Mislim, da si bom z znanjem, ki sem ga pridobil na razstavi, večkrat pomagala pri zgodovinskih urah.

Erika Buzečan
5. r. OŠ »Bazoviški junaki«
ROJAN

Podrobne opise omenjene razstave so napisali tudi Barbara Rudolf, Vasco Tinta in Matija Armani, 5. r. OŠ »Bazoviški junaki« - ROJAN. Vsem je bila razstava zelo všeč, saj so se seznanili predvsem s socialno problematiko in z razmerami, v katerih so živelji tržaški delavci pred sto leti.

obsega bele strani z datumi od septembra do junija, na katere boste lahko pisali razne stvari, od opravkov do pripomb o domačih nalogah. Poleg tega bodo na vsaki koledarski strani tudi spominski datumi in smešnice. V tretjem delu pa so koristne zanimivosti.

Ne kupujte torej drugih, italijanskih šolskih dnevnikov, ampak počakajte do avgusta. Ko boste nakupovali šolske knjige, boste našli v knjigarnah tudi »Galebov šolski dnevnik«, šolski pripomoček, ki vam ga je pripravil Galeb ob tridesetletnici rednega izhajanja. Pomnite, da je »Galebov šolski dnevnik« koristen, praktičen in zelo uporaben za vse potrebe šolarjev in... »Galebov šolski dnevnik« je slovenski!

Opozorite zato svoje starše, naj vam ne kupujejo drugih šolskih dnevnikov, ampak le »Galebov šolski dnevnik«, ki ga boste našli v prodaji v avgustu. Cena ne bo pretirana in si ga boste lahko vsi privoščili, tudi dijaki srednjih šol. Lahko pa vam ga ob kakšni priložnosti podarijo očetje, mamice, babice ali tete.

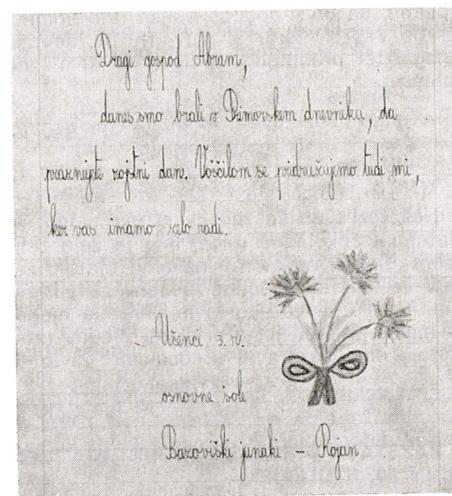
V prihodnjem jubilejnem letu Galeba naj ima vsak šolar »Galebov šolski dnevnik«. »Galebov šolski dnevnik« ne sme manjkati v nobeni šolski torbi!

Ob tridesetletnici rednega izhajanja, poleg »Galebovega šolskega dnevnika«, pripravlja Galeb za svoje zveste naročnike tudi vrsto drugih presenečenj in lepih daril.

Lahko vam že sedaj pošepetam, da bodo ngrade res lepe in koristne.

V teh poletnih mesecih pa ne smete pozabiti na čedne Galebove majice in čepice. Majice in čepice so ravno pripravne za more in hribe v veliki poletni vročini. Dobite jih v prodaji v Tržaški knjigarni. Pohitite! Kaj je lepšega kot Galebova majica, s katero se boste lahko postavljali na sončnih plažah in na izletih in s tem pokazali, kako vam je revija Galeb priljubljena.

Pred sklepno besedo še zahvala vsem, ki so mi voščili za okrogli rojstni dan. Posebna zahvala pa gre učencem in učenkam tretjega razreda osnovne šole »Bazoviški junaki« v Rojanu, ki so mi tudi pisali.

Vsem vam obljudjam, da bom po svojih močeh še dalje skrbel za Galeb, da vas bo vsak mesec razveseljeval v šolah in doma. Še enkrat vsem iskrena hvala.

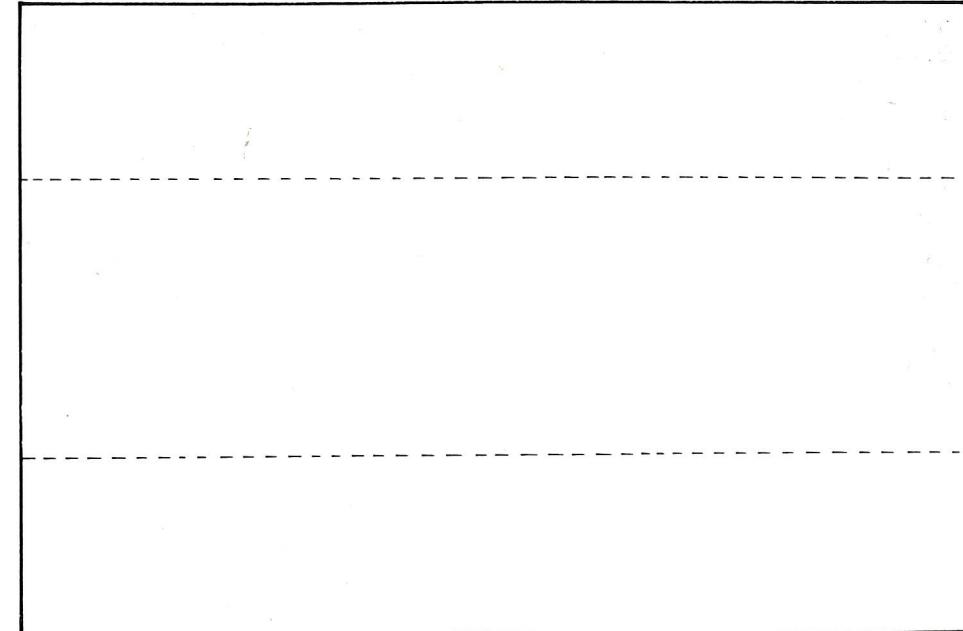
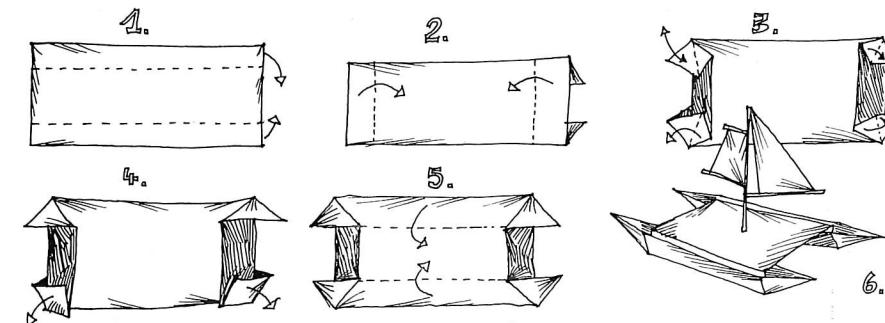
Sedaj pa vesele počitnice in na svodenje septembra z novim Galebom!

Vera Poljsak

Ilustr.: Magda Tavčar

JADRNICA

Pobarvaj pravokotnik, nato ga izstriži. Prepogni ga kot kažejo zaporedne številke. Jadrnici vtakni slamico in nanjo zalepi papirnato jadro.

REŠITVE UGANK IZ OSME ŠTEVILKE

DOPOLNJEVANKA — Samostalniki so: vstop, izvod, ponos, metež, slovo, ničla, drevo, šport, hvala. Poklic je: pismonoša.

SPREMENJAVA ČRKE — mokra — Kokra.

MALA SLIKOVNA KRIŽANKA — **Vodoravno:** kol, osem, paleta, volan. **Navpično:** kolo, osem, letalo, manj.

SLIKOVNA IZPOLNJEVANKA »KAJ RABIMO V ŠOLI« — radirka, barvice, zvezek, knjiga, trikot, beležka, kotomer. Dve drugi potrebščini sta: ravnilo, torba.

REŠITVE SO POSLALI: David Glavina, 5. r. OŠ »I. Trinko - Zamejski« - RICMANJE. Jana Kosmač, Martina Zahar, 1. in 4. r. OŠ BORŠT. Martina Ravbar, 5. r. OŠ »1. maj 1945« - ZGONIK. Suzana Hreščak, Katja Fabrizi, David Kralj, Adrijana Ciuk, Danijel Malalan, Damijan Berdon, Eliana Škabar, 4. r. OŠ »P. Tomažič« - TREBČE. Devan De Paolis, Liv Veljak, Sebastjan Reggente, Mikela Flego, Maja Visentin, Sandra Sluga, Deo Salvi, 2. in 4. r. OŠ »D. Kette« - SV. FRANČIŠEK. Erika Pečar, Samuela Baldi, Ingrid Slama, Alenka Bandi, Nataša Canziani, Luki Žerjal, Robert Bandi, 5. r. OŠ »P. Voranc« - DOLINA. Sebastjan Froglia, Monika Mikali, Bogdan Stopar, Tamara Ražem, 4. r. OŠ »P. Trubar« - BAZOVICA. Marko Posega, Iztok Bajc, Marko Sancin, Igor Filipčič, Valentina Franca, Federika Pirchio, Marko Korosic, Marija Mamolo, Aleks Majcen, Andrej Majcen, 3. in 5. r. OŠ »Bazoviški junaki« - ROJAN. Viljam Raseni, Bojana Racman, 1. in 5. r. OŠ PESEK. Marijana Golemac, Jana Radovič, Robi Briščak, Nataša Rebula, Andrej Peric, Alenka Devetak, Marta Sirza, Laura Di Marcantonio, Barbara Pertot, Nadja Renzi, Samo Adam, Paolo Tanze, Sonja Cattonar, Damijan Gerli, Tanja Gruden, 5. r. OŠ »V. Šček« - NABREŽINA. Petra Križmančič, Barbara Grgič, Klara Calzi, Maila Ozbič, 4. in 5. r. OŠ »K. Destovnik - Kajuh« - GROPADA. Robert Zanic, Danilo Pahor, 5. r. OŠ »A. Gradnik« - REPENTABOR.

NAGRADE DOBIJO: Martina Zahar, 4. r. OŠ BORŠT. Marija Mamolo, 3. r. OŠ »Bazoviški junaki« - ROJAN. Danilo Pahor, 5. r. OŠ »A. Gradnik« - REPENTABOR. Monika Mikali, 4. r. OŠ »P. Trubar« - BAZOVICA. Robert Bandi, 5. r. OŠ »P. Voranc« - DOLINA.

CENA 1.200 LIR, DVOJNA ŠTEVILKA 1.700, NAROČNINA 8.000 LIR